

TILINPÄÄTÖS 2017

Konsernitilinpäätös, IFRS

Konsernin laaja tuloslaskelma	38
Konsernitase	39
Konsernin rahavirtalaskelma	40
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	41
 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	42
1. Konsernin perustiedot	42
2. Tilinpäätöksen laatimisperusta	42
3. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	43
4. Toimintasegmentit	48
5. Konsernin rakenne ja hankinnat	49
6. Myyntituotot asiakassopimuksista	50
7. Liiketoiminnan muut tuotot	50
8. Materiaalit ja palvelut	51
9. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	51
10. Poistot ja arvonalentumiset	52
11. Liiketoiminnan muut kulut	52
12. Rahoitustuotot ja -kulut	53
13. Tuloverot	54
14. Osakekohtainen tulos	56
15. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	57
16. Aineettomat hyödykkeet	58
17. Muut rahoitusvarat	60
18. Myyntisaamiset ja muut saamiset	61
19. Rahavarat	63
20. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot	64
21. Osakeperusteiset maksut	65
22. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	69

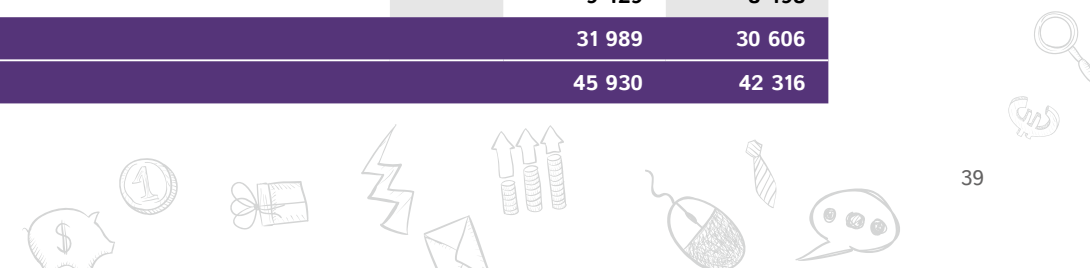

Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 euroa	Liitetieto	2017	2016
Liikevaihto	6	41 421	36 957
Liiketoiminnan muut tuotot	7	338	318
Materiaalit ja palvelut	8	-2 143	-1 455
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	9, 21	-23 758	-22 347
Poistot ja arvonalentumiset	10	-4 669	-2 643
Liiketoiminnan muut kulut	11	-6 349	-6 653
Liikevoitto		4 840	4 177
Rahoitustuotot	12	55	38
Rahoituskulut	12	-602	-588
Nettorahoituskulut		-547	-550
Voitto (tappio) ennen veroja		4 294	3 627
Tuloverot	13	-880	-725
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		3 414	2 902
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
rahavirran suojaus		67	-210
Verot eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		-13	42
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		54	-168
Tilikauden laaja tulos yhteensä		3 467	2 734
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos			
Laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR)	14	0,50	0,43
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (EUR)	14	0,49	0,43

Konsernitase

1 000 euroa	Liitetieto	31.12.2017	31.12.2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	16	18 420	18 420
Muut aineettomat hyödykkeet	16	7 787	6 686
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	15	2 521	2 504
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	17	237	237
Laskennalliset verosaamiset	13	191	487
Aktivoidut sopimuksesta aiheutuvat menot	6	6 417	4 775
Pitkäaikaiset varat yhteensä		35 573	33 108
Lyhytaikaiset varat			
Myyntisaamiset ja muut saamiset	18	5 457	4 817
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	18	21	59
Rahavarat	19	4 879	4 332
Lyhytaikaiset varat yhteensä		10 357	9 207
Varat yhteensä		45 930	42 316
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	20	80	80
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	20	12 373	13 734
Käyvän arvon rahasto	20	-114	-168
Kertyneet voittovarot	20, 21	1 603	-1 937
Oma pääoma yhteensä		13 942	11 709
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Rahoitusvelat	23	22 000	21 500
Ostovelat ja muut velat	25	372	368
Muut pitkäaikaiset rahoitusvelat	24	143	210
Laskennalliset verovelat	13	44	30
Pitkäaikaiset velat yhteensä		22 560	22 108
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	23	500	1 000
Ostovelat ja muut velat	25	8 352	7 099
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat	24	1	12
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	25	575	387
Lyhytaikaiset velat yhteensä		9 429	8 498
Velat yhteensä		31 989	30 606
Oma pääoma ja velat yhteensä		45 930	42 316

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 euroa	Liitetieto	2017	2016
Liiketoiminnan rahavirrat			
Voitto (tappio) ennen veroja		4 293	3 627
Oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset	10	4 669	2 643
Rahoitustuotot	12	-55	-38
Rahoituskulut	12	602	588
Muut oikaisut		125	66
Käyttöpääoman muutokset:			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	18	-641	-534
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	25	1 166	468
Saadut korot		55	38
Maksetut verot		-357	-34
Liiketoiminnan nettorahavirta		9 858	6 824
Investointien rahavirrat			
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnistä saadut tuotot	15	295	368
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinnat	15	-1 015	-1 204
Sopimuksesta aiheutuneiden menojen aktivointi	6	-3 166	-1 507
Aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden hankinnat	16	-3 543	-2 876
Hankitut liiketoiminnot	5	0	-435
Investointien nettorahavirta		-7 429	-5 654
Rahoituksen rahavirta			
Maksetut korot		-637	-546
Pääoman palautus		-1 361	-476
Osamaksuvelkojen muutos		115	-176
Lainojen nostot		0	0
Lainojen takaisinmaksu	23	0	-1 000
Rahoituksen nettorahavirta		-1 883	-2 199
Rahavarojen muutos		546	-1 029
Rahavarat 1.1		4 332	5 361
Valuuttakurssien muutosten nettovaikutus rahavaroihin			
Rahavarat 31.12	19	4 879	4 332

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 euroa	Liitetieto	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma				Yhteensä
		Osake-pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Kertyneet voittovarot	
Oma pääoma 1.1.2017	20	80	13 734	-168	-1 937	11 709
Laaja tulos						
Tilikauden tulos					3 414	3 414
Rahavirran suojaus				54		54
Tilikauden laaja tulos yhteensä		0	0	54	3 414	3 467
Liiketoimet omistajien kanssa						
Osingonjako ja pääoman palautus			-1 361		0	-1 361
Osakeperusteiset maksut	21				126	126
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		0	-1 361	0	126	-1 235
Oma pääoma 31.12.2017	20	80	12 373	-114	1 603	13 942

1 000 euroa	Liitetieto	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma				Yhteensä
		Osake-pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Kertyneet voittovarot	
Oma pääoma 1.1.2016	20	80	14 211	0	-4 906	9 385
Laaja tulos						
Tilikauden tulos					2902	2 902
Rahavirran suojaus				-168		-168
Tilikauden laaja tulos yhteensä		0	0	-168	2 902	2 734
Liiketoimet omistajien kanssa						
Osingonjako ja pääoman palautus			-476		0	-476
Osakeperusteiset maksut	21				66	66
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		0	-476	0	66	-410
Oma pääoma 31.12.2016	20	80	13 734	-168	-1 937	11 709

Konsernin perustiedot

Talenom on palveluyritys, joka tarjoaa kasvavalle asiakasjoukolleen kattavasti erilaisia tilitoimistopalveluja sekä muita asiakkaiden liike-toimintaa tukevia palveluita. Yhtiön palvelutuotanto tuotetaan oman ohjelmistokehitysyksikön toteuttamilla järjestelmillä, minkä lisäksi yhtiö tarjoaa asiakkailleen sähköisen taloushallinnon työkaluja.

Tämän tilinpäätöksen tullessa julki yhtiöllä on Suomessa 36 toimipistettä sisältäen palvelukeskukset Oulussa ja Tampereella sekä 15 franchising-toimipistettä. Yhtiön palveluksessa oli tilikaudella keskimäärin 597 työntekijää.

Tilinpäätöksen laatimisperusteet

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2017 voimassaolleita ja EU:ssa sovellettavaksi hyväksyttyjä IAS- ja IFRS standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja.

Lisäksi konserni on noudattanut 1.1.2015 alkaen IFRS 15 Myyntituotot asiakkassopimuksista- ja IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardeja ennen niiden pakollista voimaantuloa. 1.1.2017 alkaen konsernissa on sovellettu IAS 7- standardin Disclosure Initiative -muutosta. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksyttyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös tilikaudelta 2017 sisältää emoyhtiön sekä sen tytäryhtiöiden tilinpäätökset (yhdessä "konserni"). Emoyhtiön lisäksi konserniin sisältyy 9 tytäryhtiötä. Emoyhtiö omistaa kaikista tytäryhtiöistä koko osakekannan, paitsi Talenom Audit Oy:n, jonka koko osakekannan omistaa tytäryhtiö Talenom Yritystilii Oy. Konsernilla on 100 % määräysvalta kaikissa tytäryhtiöissä. Tytäryhtiöt on lueltu liitetiedossa 5.

Konsernitilinpäätös laaditaan kalenterivuodelta, joka on konsernin emoyhtiön ja muiden konserniyhtiöiden tilikausi. Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina. Tästä johtuen yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvesta.

Konsernitilinpäätös on laadittu perustuen alkuperäisiin hankintamenoihin lukuun ottamatta käypään arvoon arvostettuja johdannaisinstrumentteja tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja.

Konsernin emoyhtiö Talenom Oyj (Y-tunnus 2551454-2) on suomalainen julkinen osakeyhtiö, joka toimii Suomen valtion lainsäädännön alaisena. Emoyhtiön kotipaikka on Oulu ja rekisteröity osoite on Yrtipellontie 2, 90230 Oulu. Jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta Talenom.fi/sijoittajat tai konsernin emoyhtiön pääkonttorista.

Yhtiön hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 7.2.2018 tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Konsernitilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää johdon harkintaa, arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat laatimisperiaatteiden soveltamiseen sekä varojen ja velkojen raportointiin ja tuottojen ja kulujen määriin. Kyseiset arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, mutta on mahdollista, että lopulliset toteumat voivat poiketa tehdystä arvioista. Konsernin johto on käyttänyt harkintaa sopimuksista aiheutuvien menojen aktivoinnissa. Johdon näkemyksen mukaan asiakkaan aloitustyötä ja käyttöönottoa tekevien henkilöiden palkkakustannukset sekä aloitukseen ja käyttöönottoon kohdistuvat muut menot ovat välittömiä menoja, joita ilman konserni ei pysty täyttämään sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Johto käyttää harkintaa määrittäessään näiden menojen jaksotamis aikaa ja menetelmää.

Konsernissa seurataan arvioiden ja oletusten toteutumista sekä näiden taustalla olevien tekijöiden muutoksia säännöllisesti. Muutokset arvioissa ja oletuksissa merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai oletusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Tiedot tulevaisuutta koskevista oletuksista ja sellaisista raportointikauden päättymispäivän arvioihin liittyvistä keskeisistä epävarmuustekijöistä, jotka aiheuttavat merkittävän riskin kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, liittyvät keskeneräisten kehityshankkeiden ja liikearvon arvonalentumistestaukseen, jossa käytettävät keskeiset oletukset edellyttävät arvioiden käyttämistä. Myös liiketoimintojen hankinnassa syntyvien omaisuuserien kirjaamiseen ja arvostamiseen, keskeneräisiin ohjelmistohankkeisiin sekä tappioista kirjattavien laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen liittyvät arvioita.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

TYTÄRYRITYKSET

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Talenom Oyj:n ja sen tytäryritysten tilinpäätökset. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään kaikki yhtiöt, joissa emoyhtiö omistaa suoraan tai epäsuorasti yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta yhtiössä. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumatomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konsernitilinpäätökseen sisältyvien tytäryhtiöiden tilinpäätökset on laadittu soveltaen samaa raportointikautta. Tytäryritysten tilinpäätösten laadintaperiaatteet on konserniyhdistelyssä tarvittaessa myös muutettu vastaamaan konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteita. Kaikki konsernitilinpäätökseen sisältyvät tytäryhtiöt ovat kokonaan omistettuja, joten konsernissa ei ole määräysvallattomien omistajien osuuksia.

Liiketoimintojen hankinnat käsitellään hankintamenetelmällä. Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun esiintyy jokin viite siitä, että arvo saattaa olla alentunut.

Ennen 1.1.2015 (IFRS-siirtymäpäivä) toteutetuista liiketoimintojen hankinnoista syntynyt liikearvo on kirjattu määrään, joka vastaa aiemmin sovelletun suomalaisen tilinpäätösnormiston mukaista liikearvoa, sillä konserni on soveltanut IFRS 1 -standardiin sisältyvää liiketoimintojen yhdistämiseen liittyvää helpotusta. Helpotuksen mukaan IFRS 3 -standardia ei ole sovellettu takautuvasti niihin liiketoimintojen yhdistäisiin, jotka ovat toteutuneet ennen IFRS-siirtymispäivää.

IFRS-siirtymän jälkeen toteutetuissa liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Hankintaan liittyvät menot, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja, kirjataan kuluksi.

Arvonalentumistestausta varten liikearvo on kohdistettu konsernin niille rahavirtaa tuottaville yksiköille tai niiden ryhmälle, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisistä. Talenom-konsernissa liikearvo kohdistuu kokonaisuudessaan tilitoimistopalveluille. Kyseiselle rahavirtaa tuottavalle yksiköille tehdään arvonalentumistestit vuosittain, tai useammin, mikäli viitteitä arvonalentumisesta esiintyy. Mikäli rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaa sen kirjanpitoarvon, kirjataan arvonalentuminen ensin liikearvon osalta sekä sen jälkeen suhteellisten kirjanpitoarvojen mukaisesti muille rahavirtaa tuottavan yksikön omaisuuserille. Liikearvon arvonalentuminen kirjataan tulosvaikutteisesti. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta myöhempiin tilikausina.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISTEN ERIEN MUUTTAMINEN

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yhtiön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen ainoastaan, mikäli hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon. Hankintamenuon sisällytetään menot, jotka välittömästi aiheutuvat aineettoman hyödykkeen hankinnasta.

Aineettomat hyödykkeet kirjataan tasapoistoina kuluiksi tulosaikutteisesti niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa ja testataan arvonalentumisen osalta, mikäli ilmenee viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Aineettomien hyödykkeiden jäännösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa. Taloudellinen vaikutusaika määritetään erikseen jokaiselle aineettomalle hyödykkeelle. Konsernilla ei ole aineettomia hyödykeitä, joilla olisi rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika.

Konserni soveltaa aineettomien hyödykkeiden osalta seuraavia arvioituja taloudellisia vaikutusaikoja:

Ohjelmistot	5 vuotta
Räätälöidyt ohjelmistot	5 vuotta

Kehittämismenot aktivoidaan taseeseen ainoastaan, mikäli ne täyttävät IAS 38 -standardissa esitetyt vaatimukset kehittämismenojen aktivoinnille. Räätälöidyt ohjelmistot sisältävät konsernin aktivoimat kehittämismenot liittyen taloushallinnon työkaluihin asiakkaiden päivitäisten taloushallinnon rutiinien hoitamiseksi ja yhtiön oman palvelutuotannon laadun ja tehokkuuden kehittämiseksi. Kehittämismenot, jotka eivät täytä aktivointikriteereitä sekä kaikki tutkimusmenot kirjataan kuluksi tulosvaikutteisesti kaudelle, jolla ne syntyvät. Aiemmin kuluksi kirjattuja menoja ei aktivoida myöhemmin.

Aineettomien hyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot lasketaan luovutuksesta saatavan vastikkeen ja jäljellä olevan hankintamenon välisenä erotuksena ja kirjataan tulosvaikutteisesti syntymiskaudella.

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan hankintameneon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Hankintameneon sisällytetään menot, jotka välittömästi aiheutuvat aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa ja ne testataan arvonalentumisen osalta, mikäli ilmenee viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Toimistokalusteet	10 vuotta
IT laitteet	4 vuotta
Autot	3 vuotta
Muut aineelliset käyttöomaisuuserät	5 vuotta

Omaisuserän jäännösarvo, taloudellinen vaikutusaika ja poistomenetelmä tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli tehdyissä arvioissa, joita on käytetty määritettäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää, tapahtuu merkittävä positiivinen muutos. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ollut ilman arvonalentumistappion kirjaamista.

Aineellinen käyttöomaisuushyödyke kirjataan pois taseesta kun siitä luovutaan tai kun se käytöstä tai luovutuksesta ei ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvä myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti ja ne esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kuluissa syntymiskaudella.

SOPIMUKSISTA AIHEUTUVAT MENOT

Taseeseen aktivoidaan uuden asiakassopimuksen saamisesta aiheutuvina lisämenoina myyjille ja franchising-ryittäjille maksetut myyntiprovisiot. Aktivoidtavat määrät perustuvat yhtiön toiminnanohjausjärjestelmästä (CRM) saatuu tietoon. Näitä myyntiprovisioita ei olisi maksettu ilman uuden asiakassopimuksen syntymistä.

Sopimuksen täyttämisestä aiheutuvina menoina aktivoidaan palvelun käyttöönottoon ja muihin palvelun aloitustehtäviin liittyvät välittömät menot. Nämä menot syntyvät yksilöidyn sopimuksen perusteella, ne liittyvät sopimuksesta syntyvien tulojen suoritevelvoitteiden täyttämiseen ja niistä odotetaan kerrytettävän niitä vastaava rahamäärä.

Uuden asiakkaan palvelun käyttöönottoon ja aloitustehtäviin kohdistuva meno saadaan toiminnanohjausjärjestelmän tuntikirjauksista. Toiminnanohjausjärjestelmään kirjatut tuntimäärät ovat sopimus- ja asiakaskohtaisia ja ne ovat kohdistettavissa suoraan uusasiakassopimukseen. Aktivointi tehdään määrään, joka saadaan kertomalla aloitustyöhön käytetty tuntimäärä käyttöönoton keskimääräisellä tuntikustannuksella.

Aktivoidut menot jaksotetaan kuluksi palveluiden luovuttamisen perusteella tasaisesti sopimuksen arvioidulle kestoajalle. Sopimuksen kestoaikana huomioidaan varsinaisen sopimuksen keston lisäksi ennakoitu sopimuksen uudistamisaika. Talenom-konsernissa keskimääräinen asiakassuhteen kesto on johdon kokemusperäiseen arvioon perustuen 10 vuotta.

Aktivoitujen sopimuksesta aiheutuvien menojen arvon alentumista arvioidaan jokaisella raportointikaudella. Taseen omaisuuserää verrataan jäljellä olevaan odotettavissa olevaan palveluista saatavaan vastikemäärään, josta on vähennetty kyseisiin tuleviin palveluihin liittyvät menot, joita ei vielä ole kirjattu kuluksi. Mikäli taseessa oleva omaisuuserä on näistä suurempi, kirjataan siitä arvonalentumistappio. Arvonalentumiskirjaus peruutetaan, mikäli tilanne tai olosuhteet myöhemmin parantuvat.

Aktivoidut sopimuksesta aiheutuvat menot testataan tämän jälkeen vielä IAS 36:n mukaisesti osana tilitoimistopalveluiden rahavirtaa tuottavaa yksikköä.

RAHOITUSVAROIHIN KUULUMATTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMISTESTAUS

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin rahoitusvaroihin kuulumattoman omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet ja liikearvo testataan vähintään vuosittain, ja aina jos on viitteitä arvonalentumisesta.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvonalentumistestausta varten omaisuuserät jaetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille, ts. alimmalle yksikkötasolle, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa ja pitkälle riippumattomia muiden vastaavien yksiköiden rahavirroista.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Rahavirtaa tuottavaan yksikköön kohdistuva arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti.

Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta. Muista omaisuuseristä aikaisemmilla kausilla kirjatut arvonalentumistappiot arvioidaan jokaisena raportointipäivänä, mahdollisten arvonalentumistappion peruuttamiseen viittaavien tekijöiden osalta. Arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli on tapahtunut muutos niissä arviois-

sa, joita on käytetty määritettäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvonalentumistappiota ei peruta enempää, kuin mikä omaisuuserän kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

RAHOITUSVARAT

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sekä jaksotettuun hankintameneon kirjattavat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella (liiketoimintamalli), ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia eriä ovat johdannaisaamiset sekä osakkeet ja osuudet. Jaksotettuun hankintameneon kirjattavia eriä ovat myyntisaamiset.

RAHOITUSVELAT

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon vähennettynä kyseisen rahoitusvelkoihin kuuluvan erän hankinnasta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvilla transaktiomenoilla. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintameneon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin ja ne voivat olla korollisia tai korottomia.

JOHDANNAISINSTRUMENTIT

Konserni käyttää koronvaihtosopimuksia suojautuakseen lainakorkojen vaihtelusta aiheutuvilta riskeiltä. Ne merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Johdannaisinstrumentit esitetään taseessa varoissa, mikäli raportointihetken käypä arvo on positiivinen ja vastaavasti veloissa mikäli käypä arvo on negatiivinen.

Konserni käyttää korkojohdannaisinstrumentteja suojaustarkoituksessa, ja soveltaa niihin IFRS 9 -standardin mukaista rahavirran suojauslaskentaa. Tehokas osuus suojaavan johdannaisinstrumentin käyvän arvon muutoksesta kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon ja tehoton osuus tulosvaikutteisesti. Johdannaisien korkotuotot ja -kulut jaksotetaan tulosvaikutteisesti.

Johdannaisinstrumentit, jotka eivät täytä suojauslaskennan vaatimuksia, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi ja -veloiksi. Ryhmään kuuluvat erät arvostetaan käypään arvoon ja johdannaisinstrumenttien positiiviset käyvät arvot esitetään taseen pitkä- tai lyhytaikaisissa varoissa ja negatiiviset käyvät arvot taseen pitkä- tai lyhytaikaisissa veloissa. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMINEN

Konserni arvioi tarvetta kirjata odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä jaksotettuun hankintameneon arvostetuista myyntisaamisista silloin, kun siitä tulee ko. rahoitusvarojen sopimusosapuoli. Arvio perustuu kokemukseen toteutuneista luottotappioista huomioiden tarkasteluhetken taloudelliset olosuhteet ja se kirjataan määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevien luottotappioiden määrää. Kirjattava määrä arvioidaan ryhmäkohtaisesti. Myös myöhemmin kirjattava määrä arvioidaan ryhmäkohtaisesti, mikäli ei ole viitteitä siitä, että yksittäisen erän luottoriski on kasvanut merkittävästi. Luottoriskin arvioidaan kasvaneen merkittävästi, mikäli saaminen on yli 30 päivää viivästynyt. Jos kirjattu odotettavissa olevaa luottotappiota koskeva vähennyserä osoittautuu tarpeettomaksi myöhemmällä kaudella sen vuoksi, että luottoriski on pienentynyt, kirjaus peruutetaan tältä osin.

OMA PÄÄOMA

Konserni luokittelee omaksi pääomaksi sellaiset liikkeeseen laske-mansa rahoitusinstrumentit, jotka eivät sisällä sopimukseen perustuva velvollisuutta luovuttaa rahaa tai muita rahoitusvaroja toiselle yhteisölle tai vaihtaa rahoitusvaroja tai -velkoja toisen yhteisön kanssa liikkeellelaskijalle epäedullisissa olosuhteissa ja jotka osoittavat oikeuden osuuteen konsernin varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen.

Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Jos konserni hankkii takaisin oman pääoman ehtoisia instrumenttejaan, näiden hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

Osakepääoma koostuu kantaosakkeista.

OMAT OSAKKEET JA OSINGOT

Talenom Oyj:n omien osakkeiden hankintaan liittyvät välittömät kustannukset kirjataan oman pääoman vähennykseksi. Hallituksen ehdottamia osinkoja ei vähennetä jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

TYÖSUHDE-ETUDET

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi tai maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle ja konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti työsuhte-etuuksista aiheutuviksi kuluiksi sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Konsernin kaikki työsuhte-etuudet ovat maksupohjaisia järjestelyitä

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Talenom Oyj:llä on kannustinjärjestelyjä, jossa maksut suoritetaan joko oman pääoman ehtoisina instrumentteina tai käteisvaroina. Järjestelyssä myönnettävät etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan omaan pääomaan ja vastaavasti kuluksi tuloslaskelmaan tasaisesti oikeuden siirtymisjakson aikana. Järjestelyissä, joissa maksut suoritetaan käteisvaroina, kirjattava velka ja sen käyvän arvon muutos jaksotetaan vastaavasti kuluksi. Järjestelyjen tulosvaikutus esitetään tuloslaskelmassa työsuhde-etuuksista aiheutuissa kuluissa.

VARAUKSET JA EHDOLLISET VELAT

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varausten muutokset merkitään tuloslaskelmaan samaan erään kuin varaus on alun perin kirjattu.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellyttä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti.

OSAKEKOHTAINEN TULOS

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla osakkeenomistajille kuuluva tulos yhtiön tilikauden aikana liikkeessä olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla, lukuun ottamatta Talenom Oyj:n hankkimia omia osakkeita. Laimennettu osakekohtainen tulos laskeaan olettaen, että kaikki merkintäoikeudet ja optiot on käytetty tilikauden alussa. Liikkeessä olevien osakkeiden painotetun keskiarvon lisäksi nimittäjä sisältää myös merkintäoikeuksien ja optioiden oletetusta käytöstä saadut osakkeet. Merkintäoikeuksien ja optioiden oletettua käyttöä ei huomioida osakekohtaisessa tuloksessa, jos niiden toteutushinta ylittää osakkeiden tilikauden aikaisen keskimääräisen hinnan.

VOUKRASOPIMUKSET

Konserni toimii vuokralle ottajana vuokrasopimuksien koskiessa pääasiassa toimitiloja. Ne ovat luonteeltaan muita vuokrasopimuksia, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokralle antajalle. Konsernissa näiden sopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Konsernilla ei ole rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltavia vuokrasopimuksia.

Konserni toimii vuokralle antajana vähäisessä määrin kun se vuokraa edelleen joitakin toimitiloja.

MYYNSTITUOTOT ASIAKASSOPIMUKSISTA

Talenom tarjoaa asiakkailleen tilitoimistopalveluita, joihin kuuluu talousprosessien ulkoistuspalvelut, huolenpitopalvelut ja taloushallinnon ohjelmistot. Asiakkaille tarjotaan myös asiantuntijapalveluita, joihin kuuluu juridiikkaan, verotukseen sekä talouteen liittyviä neuvonantopalveluita. Muita tarjottavia palveluita ovat asiakaspalvelun ja henkilöstöpalvelun sekä työasemien ja ohjelmistojen ylläpitoon liittyvät hallinto- ja tukipalvelut sekä toiminnanohjaus- ja raportointiratkaisut. Näiden lisäksi Talenom on solminut useita kumppanuussopimuksia, joiden tarkoituksena on laajentaa asiakasyrityksille tarjottavia palveluita.

Tilitoimistopalvelut muodostuvat kuukausittain myytävistä palvelukokonaisuuksista, joiden laajuus vaihtelee asiakkaittain. Palvelukokonaisuuteen voi sisältyä kirjanpito, myyntilaskutus laskujen maksu, palkanlaskenta, tulosseuranta, huolenpito palvelut sekä taloushallinnon ohjelmistoratkaisut. Tilitoimistopalveluiden tarjoaminen perustuu toistaiseksi voimassa oleviin asiakassopimuksiin, mutta keskimäärin asiakassuhteet ovat pitkiä.

Tilitoimistopalveluissa jokainen kuukausittain myytävä palvelukokonaisuus muodostaa erillisen sopimuksen. Jos asiakas ei irtisano toistaiseksi voimassa olevaa sopimusta, uusi sopimus syntyy seuraavalle kuukaudelle. Kuukausittaisen palvelukokonaisuuden transaktiohintaa on se vastikemäärä johon konserni odottaa olevansa asiakassopimuksen perusteella oikeutettu suoritettuja palveluita vastaan. Kuukausittaisen palvelukokonaisuuden hinta riippuu sen sisältämien palveluiden määrästä. Erillisille palveluille on määritetty kiinteät hinnat sopimuksessa. Sopimuksiin ei sisälly olennaisia muuttuvia vastikkeita. Myyntituotot tilitoimistopalveluista kirjataan sitä mukaa kuin konserni tuottaa asiakkaalle kuukausittaista palvelua ja asiakas saa siihen määräysvallan.

Asiakaspalvelun ja henkilöstöpalvelun sekä työasemien ja ohjelmistojen ylläpitoon liittyvät hallinto- ja tukipalvelut sekä toiminnanohjaus- ja raportointiratkaisujen tuloutus tapahtuu ajan kuluessa, sillä asiakas saa hyödyn palvelusta sitä mukaa kuin palvelua suoritetaan.

Juridiikkaan, verotukseen ja talouteen liittyvistä neuvontapalveluiden toteuttamisesta ja veloituksesta sovitaan etukäteen. Veloitus perustuu tuntiveloitukseen tai kiinteään hintaan. Neuvontapalvelut tulotetaan kerralla kun palvelu on suoritettu ja määräysvalta on siirtynyt asiakkaalle. Määräysvallan katsotaan siirtyneen kun konsernilla on oikeus saada maksu suoritetusta palvelusta, riskit ja hyödyt ovat palveluiden osalta siirtyneet asiakkaalle ja asiakas on hyväksynyt palvelun.

Kumppanuussopimuksissaan, joissa asiakkaalle toimitetaan laite, Talenom toimii agenttina, sillä Talenom ei saa määräysvaltaa asiakkaalle toimitettavaan laitteeseen. Näiden osalta tuloutus tapahtuu nettoperusteisesti. Muissa kumppanuussopimuksissaan Talenom sen sijaan toimii yleensä päämiehenä, jolloin myynti kirjataan bruttoperusteisesti.

LIKEVOITTO

Talenom-konserni on määritellyt liikevoiton olevan nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot ja vähennetään seuraavat erät:

- ulkopuoliset palvelut
- työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut
- poistot ja arvonalentumistappiot
- liiketoiminnan muut kulut.
- Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella.

JULKISET AVUSTUKSET

Julkiset avustukset kirjataan, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Kuluihin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tulosvaikutteisesti systemaattisella tavalla niillä kausilla, joilla yhteisö kirjaa kuluksi menot, joita avustukset on tarkoitettu kattamaan.

TULOVEROT

Tuloslaskelman verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät liiketoimintojen yhdistämiseen tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin.

Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan tai tilinpäätöspäivään mennessä käytännössä hyväksytyn verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä käyttämällä raportointikauden päättämispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on siihen mennessä käytännössä hyväksytty. Laskennallinen verovelka kirjataan kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä, paitsi jos on kyse tytäryhtiöihin tehdyistä sijoituksista ja konserni pystyy määääämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan eikä väliaikainen ero todennäköisesti purkauu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennallista verovelkaa ei myöskään kirjata jos se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtuma toteutumisajanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan kaikista vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vähennyskelpoisista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota

vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan aina jokaisen raportointikauden päättämispäivänä.

Konserni vähentää laskennalliset verosaamiset ja -velat toisistaan siinä ja vain siinä tapauksessa, että konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvolliselta, jotka aikovat joko kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään tai realisoida saamisen ja suorittaa velat samanaikaisesti.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot esitetään taseen lyhytaikaisissa erissä ja laskennalliset verosaamiset ja –velat pitkäaikaisissa erissä.

MYÖHEMMIN SOVELLETTAVAT UUDET JA UUDISTETUT STANDARDIT JA TULKINNAT

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardia on sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. IFRS 16 -standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. Uusi standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokramaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitokäsittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Vuokralle antajien kirjanpitokäsittely tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena.

Konserni ottaa standardin käyttöön standardin voimaantulopäivästä lähtien. Konsernin alustavan arvion mukaan uudella standardilla tulee olemaan merkittävä vaikutus konsernin tilinpäätöstietoihin, kun toimitilojen vuokrat kirjataan pääosin taseeseen omaisuuserinä ja velkana. Konsernissa jatketaan standardin vaikutusten arviointia kuluvalle tilikaudella.

Muilla uusilla tai uudistetuilla IFRS-standardeilla tai –standardimuutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätöstietoihin.

Toimintasegmentit

RAPORTOITAVAT SEGMENTIT

Konsernilla on yksi raportoitava liiketoimintasegmentti, tilitoimisto-palvelut, jota hallitus ja toimitusjohtaja ylimpänä operatiivisena pää-töksentekijänä arvioivat kuukausittain.

Segmentin tuloksellisuuden arviointi perustuu segmentin liikevoit-toon.

KOHDISTAMATTOMAT ERÄT

Konsernin varoja ja velkoja ei ole jaettu liiketoimintasegmentille, koska ylin operatiivinen päätöksentekijä ei kohdenna resursseja pe-rustuen segmentin varoihin tai velkoihin eikä tarkastele segmentin varoja tai velkoja. Varoja ja velkoja tarkastellaan konsernitasolla.

Rahoitustuottoja- ja kuluja sekä tuloveroja ei ole kohdistettu seg-mentille.

Muut kuin tilitoimistopalvelut- segmenttiin liittyvät tuotot ja kulut on esitetty kohdistamattomissa erissä, koska ne eivät muodosta erikseen raportoitavaa liiketoimintasegmenttiä.

KOKO YHTEISÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

Konsernin koko liikevaihto kertyy Suomesta ja konsernin pitkäaikai-set varat sijaitsevat Suomessa. Konsernilla ei ole asiakkaita, joiden liikevaihto olisi vähintään 10 prosenttia konsernin liikevaihdesta tilikausilla 2016 ja 2017.

Alla esitetään tiedot raportoitavan segmentin tuloksesta.

TOIMINTASEGMENTIT 2017

1 000 euroa	Tilitoimistopalvelut	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Konserni yhteensä
Ulkoinen liikevaihto	39 339	2 081	41 421
Liikevaihto yhteensä	39 339	2081	41 421
Liiketoiminnan kulut	-29 830	-2 419	-32 250
Muut tuotot	338	0	338
EBITDA	9 847	-338	9 509
Poistot	-3200	-275	-3476
Arvonalentumiset	-1193	0	-1193
Liiketulos	5 453	-613	4 840

TOIMINTASEGMENTIT 2016

1 000 euroa	Tilitoimistopalvelut	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Konserni yhteensä
Ulkoinen liikevaihto	35 514	1 443	36 957
Liikevaihto yhteensä	35 514	1 443	36 957
Liiketoiminnan kulut	-28 804	-1 651	-30 456
Muut tuotot	318	0	318
EBITDA	7 028	-208	6 819
Poistot	-2 374	-268	-2 643
Liiketulos	4 654	-477	4 177

Konsernirakenne ja hankinnat

Konsernitilinpäätös sisältää seuraavat yhtiöt:

Tytäryhtiön nimi:	Kotipaikka	Omistusosuus %
Talenom Oyj	Oulu	Emoyhtiö
Talenom Taloushallinto Oy	Oulu	100 %
Talenom Talouspalvelu Oy	Kalajoki	100 %
Talenom Consulting Oy	Helsinki	100 %
Talenom Yritystilit Oy	Jyväskylä	100 %
Talenom Audit Oy	Jyväskylä	100 %
Talenom Talousosastopalvelut Oy	Oulu	100 %
Talenom Konsultointipalvelut Oy	Oulu	100 %
Talenom Software Oy	Oulu	100 %
Talenom Balance Oy	Oulu	100 %

LIIKETOIMINTOJEN HANKINNAT VUONNA 2017

Vuonna 2017 ei toteutettu liiketoimintojen hankintoja.

LIIKETOIMINTOJEN HANKINNAT VUONNA 2016

Konserni hankki 30.12.2016 tehdyllä liiketoimintakaupalla Trust Accounts TKG Oy. Trust Accounts TKG Oy on kuopiolainen auktorisoitu tilitoi-misto. Liiketoimintakaupan hankintameno oli 435 000 euroa ja se maksettiin käteisellä. Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen arvot hankintahetkellä olivat seuraavat:

1 000 euroa	Kirjatut arvot
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	35
Asiakassuhteet	480
Varat yhteensä	515
Ostovelat ja muut velat	80
Velat yhteensä	80
Nettovarallisuus	435
Luovutettu vastike	435
Hankitun kohteen nettovarallisuus	-435
Liikearvo	0

Hankinnasta syntyneet menot on kirjattu tuloslaskelman muihin kuluihin. Jos hankinta olisi tapahtunut tilikauden 2016 alussa, sen arvioitu vaikutus tilikauden tulokseen olisi ollut 50 teur ja liikevaihtoon 1100 teur.

Myyntituotot asiakassopimuksista

ASIAKASSOPIMUKSET

Konsernin kaikki myyntituotot koostuvat asiakassopimuksista. Asiakassopimukset ovat luonteeltaan pääosin toistaiseksi voimassa olevia palvelusopimuksia, joihin ei liity taseeseen kirjattuja omaisuuseriä tai velkoja.

Konsernilla ei ole täyttämättömiä suoritevelvoitteita johon olisi kohdistettu transaktiohintaa. Konsernin suoritevelvoitteet täyttyvät sitä mukaa kun palvelua suoritetaan ja asiakas saa hyödyn palvelusta. Laskutus tapahtuu kuukausittain ja lasku erääntyy maksettavaksi 1-2 viikon sisällä. Vastikemäärät ovat kiinteitä, eikä niissä ole erotettavaa rahoituskomponenttia. Palveluun ei myöskään liity erityisiä palautus- tai takaisinmaksuvelvoitteita tai takuita.

ASIAKASSOPIMUKSEN SAAMISESTA TAI TÄYTTÄMISESTÄ AIHEUTUVAT MENOT

Kirjatut omaisuuserät

1 000 euroa	2017	2016
Alkusaldo	4 775	3 881
Asiakassopimusten saamisesta aiheutuvat menot	1 896	806
Käyttöönottoon liittyvät menot	1 270	701
	7 940	5 388
Tilikauden poisto	-753	-613
Arvonalentumiset	-771	0
Aktivoidut sopimuksesta aiheutuvat menot taseessa	6 417	4 775

Tilikausien 2017 ja 2016 luvut eivät ole vertailukelpoisia, koska yhtiön laskentajärjestelmä on mahdollistanut sopimuskohtaisen arvonalennusten tarkastelun 1.1.2017 alkaen. Menot jaksotetaan asiakassopimusten keskimääräisen keston perusteella 10 vuodelle.

Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 euroa	2017	2016
Käyttöomaisuuden luovutustuotot	13	10
Vuokratuotot	183	196
Saadut tuet ja avustukset	32	36
Muut erät	110	77
Yhteensä	338	318

Materiaalit ja palvelut

1 000 euroa	2017	2016
Materiaalit ja palvelut		
Ulkopuoliset palvelut	-2 143	-1 455
Yhteensä	-2 143	-1 455

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

1 000 euroa	2017	2016
Palkat	18 398	17 083
Henkilösivukulut		
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	3 414	3 257
Osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiot ja osakepalkkiot	126	66
Muut henkilöstökulut	1 819	1 941
Yhteensä	23 758	22 347

Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella:	2017	2016
Toimihenkilöt	597	543
Yhteensä	597	543
Henkilöstön lukumäärä tilikauden päättyessä	613	542

Molemmissa taulukoissa osakaisten työntekijöiden määrä on muunnettu kokoaikaisiksi työntekijöiksi. Tiedot ylimmän johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 29 Lähipiiritapahtumat.

Poistot ja arvonalentumiset

POISTOT JA ARVONALENTUMISET HYÖDYKERYHMITÄIN

Aineettomat hyödykkeet		
1 000 euroa	2017	2016
Aineettomat oikeudet	81	81
Muut aineettomat hyödykkeet	2 362	1 341
Yhteensä	2 442	1 422
Aktivoitujen sopimuksesta aiheutuvat menot		
1 000 euroa	2017	2016
Aktivoitujen sopimuksesta aiheutuvat menot	1 524	613
Yhteensä	1524	613
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
1 000 euroa	2017	2016
Koneet ja kalusto	642	553
Muut aineelliset hyödykkeet	61	54
Yhteensä	703	607
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		
	4 669	2 643

Liiketoiminnan muut kulut

1 000 euroa	2017	2016
Toimitilakulut	3 064	2 879
Kone- ja kalustokulut	2 283	2 454
Muut kuluerät (markkinointi-, hallinto- ym.kulut)	1 003	1 320
Yhteensä	6 349	6 653
Tilintarkastajien palkkiot		
1 000 euroa	2017	2016
Tilintarkastus	68	42
Muut varmennuspalvelut	0	2
Veroneuvonta	0	0
Muut palvelut	157	26
Yhteensä	225	70

Rahoitustuotot- ja kulut

KIRJATTU TULOSVAIKUTTEISESTI TULOSLASKELMAAN

Rahoitustuotot		
1 000 euroa	2017	2016
Korkotuotot		
Pankkitalletukset	0	0
Johdannaisten käypien arvojen muutos		
Koronvaihtosopimukset	0	0
Muut rahoitustuotot	55	38
Yhteensä	55	38
Rahoituskulut		
1 000 euroa	2017	2016
Korkokulut		
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat velat	-494	-527
Johdannaisten käypien arvojen muutos		
Koronvaihtosopimukset	-11	-12
Muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0	0
Muut rahoituskulut	-98	-49
Yhteensä	-602	-588
Nettorahoituskulut		
	-547	-550

Tuloverot

KIRJATTU TULOSVAIKUTTEISESTI TULOSLASKELMAAN

Rahoitustuotot Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero		
1 000 euroa	2017	2016
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	581	398
Edellisten tilikausien verot	3	1
Yhteensä	583	399
Laskennallisen veron muutos		
1 000 euroa	2017	2016
Muutos laskennallisissa verosaamisissa	282	303
Muutos laskennallisissa verovelloissa	14	23
Yhteensä	296	326
Tuloslaskelman verokulu yhteensä	880	725

Tuloslaskelman verokulun ja Suomessa sovellettavalla verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma		
1 000 euroa	2017	2016
Tulos ennen veroja	4 294	3 627
Vero laskettuna Suomessa sovellettavalla verokannalla (20%)	-859	-725
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	-5	-5
Verovapaat tulot ja vähennyskeltvottomat menot	1	0
Verot aikaiemmilta tilikausilta	3	1
Muut erot	-20	5
Verot tuloslaskelmassa	-880	-725

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOKSET 2017

Rahoitustuotot					
1 000 euroa	1.1.2017	Kirjattu tulosvaikutteisesti	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot ja muut erot	31.12.2017
Laskennalliset verosaamiset					
Johdannaiset	42		-13		29
Käyttämättömät tappiot verotuksessa	74	-74			0
Muut väliaikaiset erot	370	-208			162
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	487	-282	-13	0	191
Laskennalliset verovelat					
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	-30	-14			-44
Laskennalliset verovelat yhteensä	-30	-14	0	0	-44

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOKSET 2016

1 000 euroa	1.1.2016	Kirjattu tulosvaikutteisesti	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot ja muut erot	31.12.2016
Laskennalliset verosaamiset					
Johdannaiset	0		42		42
Käyttämättömät tappiot verotuksessa	164	-90			74
Muut väliaikaiset erot	583	-212			370
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	747	-303	42	0	487
Laskennalliset verovelat					
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	-7	-23			-30
Laskennalliset verovelat yhteensä	-7	-23	0	0	-30

LASKENNALLISET VEROSAAMISET TAPPIOISTA

1 000 euroa	Verotappiot		Taseeseen kirjatut laskennalliset verosaamiset	
	2017	2016	2017	2016
Verotappiot	0	370	0	74

Konsernilla oli tilikauden 2017 päättymishetkellä 433 tuhatta euroa (409 tuhatta euroa 2016) vahvistettuja TVL-tappioita, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska kyseiseen tulolähteeseen ei todennäköisesti kerry ennen tappioiden vanhenemista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystyttäisiin hyödyntämään.

Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettua keskiarvoa laskettaessa vähennetään yhtiön hallussa olevat omat osakkeet.

	2017	2016
Emoyrityksen omistajille kuuluva tilikauden voitto (1 000 EUR)	3 414	2 902
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana (1 000)	6807	6807
Osakeoptioiden vaikutus	120	-24
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi (1000)	6927	6783
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa / osake)	0,50	0,43
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa / osake)	0,49	0,43

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten kantaosakkeiden laimentava vaikutus. Konsernin kantaosakkeiden määrää lisäävillä instrumenteilla ei ole laimentavaa vaikutusta vuonna 2016.

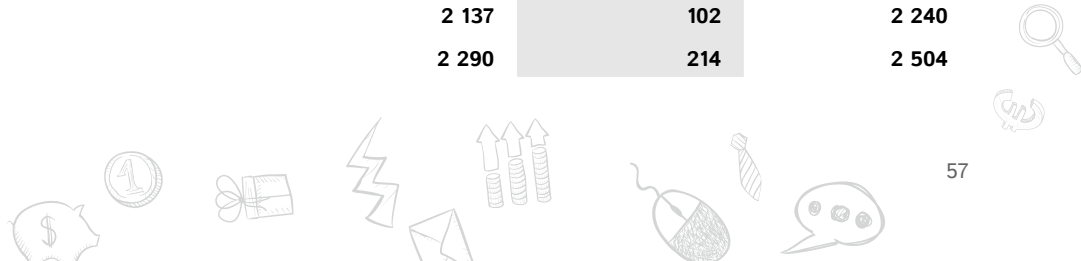
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET 2017

1 000 euroa	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	5 367	414	5 781
Lisäykset	1 012	3	1 015
Vähennykset	-514		-514
Kurssierot			0
Hankintameno 31.12.2017	5 865	417	6 282
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-3 077	-200	-3 277
Tilikauden poistot	-642	-61	-703
Kertyneet poistot vähennyksistä	219		219
Siirrot			0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	-3 500	-261	-3 761
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	2 290	214	2 504
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	2 365	156	2 521

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET 2016

1 000 euroa	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	4 661	249	4 910
Lisäykset	1 074	165	1 239
Vähennykset	-368		-368
Kurssierot			0
Hankintameno31.12.2016	5 367	414	5 781
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-2 524	-146	-2 670
Tilikauden poistot	-553	-54	-607
Kertyneet poistot vähennyksistä			0
Siirrot			0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-3 077	-200	-3 277
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	2 137	102	2 240
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	2 290	214	2 504

Aineettomat hyödykkeet

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2017

1 000 euroa	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Ohjelmistojen kehittämismenot	Asiakassuhteet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	18 420	1 203	10 017	480	30 121
Lisäykset		134	3 409	0	3 543
Hankintameno 31.12.2017	18 420	1 337	13 426	480	33 664
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	0	-972	-4 039	-4	-5 015
Poistot tilikaudella	0	-81	-1 891	-48	-2 019
Arvonalentumiset*	0	0	-423	0	-423
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2017	0	-1 053	-6 352	-52	-7 457
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	18 420	231	5 979	476	25 106
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	18 420	285	7 074	428	26 207

*) Arvonalentuminen koskee käytöstä poistuneita ohjelmistoja.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2016

1 000 euroa	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Ohjelmistojen kehittämismenot	Asiakassuhteet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	18 420	1 058	7 286	0	26 765
Lisäykset		145	2 731	480	3 356
Hankintameno 31.12.2016	18 420	1 203	10 017	480	30 121
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	0	-891	-2 702	0	-3 592
Poistot tilikaudella	0	-81	-1 337	-4	-1 422
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	0	-972	-4 039	-4	-5 015
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	18 420	168	4 585	0	23 173
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	18 420	231	5 979	476	25 106

ARVONALENTUMISTESTAUS

Konserni arvioi vuosittain liikearvon kerrytettävissä olevaa rahamäärää huolimatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä vai ei. Arvonalentumista testataan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla. Liikearvon arvonalentumistestausta varten liikearvo kohdistetaan kokonaisuudessaan tilitoimistopalvelusegmentille.

1 000 euroa	Liitetieto	2017	2016
Tilitoimistopalvelut	4	32 107	30 250
Yhteensä		32 107	30 250

Rahavirtaa tuottava yksikkö

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty käyttöarvoon perustuen. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on laskettu diskonttaamalla tulevaisuuden rahavirrat rahavirtaa tuottavan yksikön jatkuvasta käytöstä. Rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvon arvioitiin olevan 28.537 tuhatta euroa (2016: 22.867 tuhatta euroa) alempi kuin sen kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä olevan rahamäärän laskennassa käytetyt keskeiset muuttujat on esitetty alla:

Prosenttia	2017	2016
Jäännösarvoperiodin kasvunopeus	1,5 %	1,5 %
Diskonttauskorko ennen veroja (WACC)	11,9 %	12,7 %

Laskelmissa käytetty jäännösarvoperiodin kasvuprosentti ja diskonttauskorko (WACC) perustuvat ulkoisista informaatiolähteistä saatuun markkinatietoon.

Liikevaihtoa ja kannattavuuden kehitystä koskevat ennusteet perustuvat aiempaan kehitykseen sekä johdon näkemykseen todennäköisestä tulevasta kehityksestä seuraavan viiden vuoden kuluessa.

Johto on arvioinut, ettei minkään käytetyn keskeisen muuttujan jokseenkin mahdollinen muutos johtaisi tilanteeseen, jossa yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä alittaisi sen kirjanpitoarvon.

Alla olevassa herkkyyssanalyyysissa esitetään kuinka kukin seuraavista muutoksista muiden tekijöiden pysyessä ennallaan johtaisi siihen, että yksikön kirjanpitoarvo vastaisi siitä kerrytettävissä olevaa rahamäärää:

Prosenttiyksikköä	2017	2016
Liikevaihto (vuosittainen keskimääräinen kasvunopeus, 5 vuotta)	-6,5 %	-5,0 %
Budjetoitu EBITDA (keskimääräinen, 5 vuotta)	-5,4 %	-5,3 %
Jäännösarvon kasvunopeus	-8,7 %	-7,7 %
Diskonttauskorko (WACC)	8,4 %	7,1 %

Muut rahoitusvarat

KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATUT RAHOITUSVARAT:

Rahoitustuotot		
1 000 euroa	2017	2016
Muut sijoitukset	237	237
Yhteensä	237	237
Lyhytaikaiset	-	-
Pitkäaikaiset	237	237

Konsernin muut rahoitusvarat koostuvat sijoituksista osakkeisiin. Kyseiset rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti ja ne on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Noteeraamattomat arvopaperit, joilla ei ole saatavilla noteerattua hintaa toimivilla markkinoilla arvostetaan johdon arvioimaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tiedot käypään arvoon arvostamisesta on esitetty liitetiedossa 22.

Myyntisaamiset ja muut saamiset

1 000 euroa	2017	2016
Myyntisaamiset	4 473	4 037
Muut saamiset	984	780
Yhteensä	5 457	4 817
Lyhytaikaiset	5 457	4 817
Pitkäaikaiset	0	0

Muiden saamisten, maksettujen ennakoiden ja siirtosaamisten olennaiset erät

1 000 euroa	2017	2016
Maksetut ennakkomaksut	484	576
Vuokravakuudet	127	98
Muut siirtosaamiset	373	105
Yhteensä	984	780

Myyntisaamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvo on kohtuullinen arvio niiden käyvistä arvoista. Konserni on kirjannut myyntisaamisista arvonalentumistappioita yhteensä 274 tuhatta euroa vuonna 2017 (295 tuhatta euroa vuonna 2016). Myyntisaamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvot vastaavat parhaiten konsernin luottoriskien enimmäismäärää.

Myyntisaamisten ikäjakauma ja kirjatut arvonalentumistappiot

1 000 euroa	2017	Odotettu arvonalentuminen	Netto 2017
Erääntymättömät	4 043	-151	3 892
Erääntyneet			
1–30 päivää	421	-8	413
31–60 päivää	83	-10	73
61–90 päivää	31	-3	28
91–120 päivää	24	-1	23
yli 120 päivää	145	-101	43
Erääntyneet yhteensä	704	-124	581
Yhteensä	4 747	-274	4 473

1 000 euroa	2016	Odotettu arvonalentuminen	Netto 2016
Erääntymättömät	3 794	-144	3 651
Erääntyneet			
1–30 päivää	268	-5	263
31–60 päivää	56	-7	49
61–90 päivää	14	-2	12
	35	-1	34
yli 120 päivää	164	-135	28
Erääntyneet yhteensä	538	-152	386
Yhteensä	4 332	-295	4 037

Liitetiedossa 26 on kuvattu tarkemmin konsernin altistumista luotto- ja markkinariskeille sekä kuinka konserni arvioi ja hallinnoi myyntisaamisiin liittyvää luottotappioriskiä. Yhtiö kirjaa arvonalentumistappiot saatavien ikäjakaumaan ja kokemukseen perustuen.

Rahavarat

1 000 euroa	2017	2016
Käteinen raha ja pankkitilit	4 879	4 332
Rahavarat taseessa	4 879	4 332
Rahavarat rahavirtalaskelmassa	4 879	4 332

Konsernilla oli tilinpäätöshetkellä nostettavissa 1 miljoonan euron luottolimiitti. Limiittiä ei ole käytetty tilikaudella 2017.

Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

1 000 euroa	Osakkeiden lukumäärä 1 000 kpl	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Yhteensä
1.1.2016	6 812	80	14 211	0	14 291
31.12.2016	6 812	80	13 734	-168	13 646
1.1.2017	6 812	80	13 734	-168	13 646
31.12.2017	6 812	80	12 373	-114	12 339

OSAKEPÄÄOMA

Osakepääoma muodostuu yhdestä osakesarjasta, jossa jokaisella osakkeella on yksi ääni. Konsernilla on hallussa omia osakkeita 5100 kpl. Osakepääomaan merkitään osakeantien yhteydessä saatu osakkeiden merkintähinta siltä osin kuin merkintähintaa ei osakeantipäätöksessä ole päätetty kirjattavaksi sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

OSINGOT

Hallitus ehdottaa, että pääoman palautusta maksetaan 0,32 euroa / osake. Vuonna 2017 pääoman palautusta maksettiin 0,20 euroa/osake. Osinkoa ei jaettu tilikaudella 2017.

KÄYVÄN ARVON RAHASTO

Käyvän arvon rahasto sisältää rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien kertyneet käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on optioperusteisia kannustin- ja sitouttamisjärjestelyjä, jotka on suunnattu konsernin avainhenkilöille. Optio-oikeuksilla kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työntekoon omistaja-arvon kasvattamiseksi sekä pyritään sitouttamaan avainhenkilöitä työnantajaan.

OPTIOPERUSTEISET KANNUSTINJÄRJESTELYT 2016

Hallitus päätti varsinaisen yhtiökokouksen 17.3.2016 myöntämin valtuuksin vuoden 2016 optio-ohjelmasta ja järjestelyyn liittyvistä erityisistä lisäehdoista. Kyseisenä lisäehtona hallitus päätti osakkeiden omistusvelvollisuudesta, jonka perusteella optio-oikeuksien omistajan on hankittava yhtiön osakkeita 20 %:lla optio-oikeuksista saamastaan bruttotulosta. Tämä osakemäärä on omistettava kaksi vuotta osakkeiden hankkimisesta. Vuonna 2016 käyttöön otettujen optioperusteisten järjestelyjen lisäksi yhtiöllä ei ole muita optio-ohjelmia. Järjestelyt kuuluvat IFRS 2 -standardin soveltamisalaan.

Erilaiset optioperusteiset kannustinjärjestelyt on suunnattu konsernin avainhenkilöille. Kannustinjärjestelyjen ehtojen mukaisesti optiot annetaan ilman vastiketta ja kaikki järjestelyt ovat mahdollisia. Optio-oikeuksien määrä on yhteensä enintään 350 000 kappaletta ja ne annetaan vastikkeetta. Optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 350 000 yhtiön uutta tai sen hallussa olevaa osaketta.

Optio-oikeuksilla merkittävien osakkeiden merkintäaika optio-oikeudella 2016A on 1.3.2018–28.2.2019, optio-oikeudella 2016B 1.3.2019–28.2.2020 ja optio-oikeudella 2016C 1.3.2020–28.2.2021. Osakkeen nykyinen merkintähinta optio-oikeuksilla 2016 on 6,35 euroa ja se merkitään yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Optio-oikeuden saaja on itse vastuussa kaikista veroista ja verotuksellisista seuraamuksista, joita optio-oikeuksien saamiseen tai käyttämiseen liittyy, mutta yhtiö maksaa tarvittaessa optio-oikeuksien tai optio-oikeuksien perusteella saatavien osakkeiden saamiseen liittyvän varainsiirtoveron.

Mikäli optio-oikeuden omistajan työsuhde konserniin kuuluvaan yhtiöön päättyy, hän menettää viipymättä vastikkeetta hänelle jaetut optio-oikeudet, mikäli osakemerkinnän aika ei työsuhteen päättyessä ollut alkanut. Optio-oikeuden saajalla ei ole oikeutta saada työ- tai toimeisuhteen aikana tai sen päättymisen jälkeen millään perusteella korvausta optio-oikeuksiin liittyen.

Mikäli yhtiö jakaa osinkoa tai varoja vapaan oman pääoman rahastosta, optio-oikeudella merkittävän osakkeen merkintähintaa alennetaan hallituksen päätöksellä 17.3.2016 alkaen ja ennen osakemerkintää päätettävien osakekohtaisten osinkojen ja vapaan oman pääoman rahastosta jaettavien pääoman palautusten määrällä kunkin osingonjaon tai pääoman palautuksen täsmäytyspäivänä. Vastaavasti menetellään, mikäli yhtiö alentaa osakepääomaansa jakamalla sitä osakkeenomistajille. Järjestelyjen keskeiset ehdot on esitetty seuraavalla sivulla olevassa taulukossa.

KESKEISET EHDOT

Järjestely	2016A	2016B	2016C
Järjestelyn luonne	Osakeoptio	Osakeoptio	Osakeoptio
Myöntämispäivä	21.4.2016	21.4.2016	21.4.2016
Oikeuden syntymisjakso	21.4.2016–28.2.2018	21.4.2016–28.2.2019	21.4.2016–28.2.2020
Merkintäaika	1.3.2018–28.2.2019	1.3.2019–28.2.2020	1.3.2020–28.2.2021
Oikeuden syntymisehto	Työssäoloehto	Työssäoloehto	Työssäoloehto
Optioiden lukumäärä	52 000	78 000	130 000
Nykyinen merkintähinta (euroa)	6,35	6,35	6,35
Myöntämishetken hinta	5,07	5,07	5,07
Toteutus	Osakkeina	Osakkeina	Osakkeina

Järjestely	2016A	2016B	2016C
Järjestelyn luonne	Osakeoptio	Osakeoptio	Osakeoptio
Myöntämispäivä	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2016
Oikeuden syntymisjakso	31.12.2016–28.2.2018	31.12.2016–28.2.2019	31.12.2016–28.2.2020
Merkintäaika	1.3.2018–28.2.2019	1.3.2019–28.2.2020	1.3.2020–28.2.2021
Oikeuden syntymisehto	Työssäoloehto	Työssäoloehto	Työssäoloehto
Optioiden lukumäärä	2 400	3 600	27 000
Nykyinen merkintähinta (euroa)	6,35	6,35	6,35
Myöntämishetken hinta	7,20	7,20	7,20
Toteutus	Osakkeina	Osakkeina	Osakkeina

Talenom Oyj:n hallussa olevat tai jakamattomat optiot on esitetty alla olevassa taulukossa.

	2016A	2016B	2016C	Yhteensä
Yhtiön hallussa olevat optiot	7 200	10 800	39 000	57 000

BLACK-SCHOLES-ARVONMÄÄRITYSMALLISSA KÄYTETYT KESKEISET OLETUKSET

Järjestely	2016A	2016B	2016C
Myöntämispäivä	21.4.2016	21.4.2016	21.4.2016
Volatiliteetti, %	42,33 %	42,33 %	42,33 %
Voimassaoloaika (vuosina)	2,86	3,86	4,86
Riskitön korko, %	-0,44	-0,28	-0,24
Myöntämishetken hinta	5,07	5,07	5,07
Option arvo myöntämishetkellä	0,85	1,04	1,20

Myöntämispäivä	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2016
Volatiliteetti, %	38,16 %	38,16 %	38,16 %
Voimassaoloaika (vuosina)	2,16	3,16	4,16
Riskitön korko, %	-0,62	-0,57	-0,47
Myöntämishetken hinta	7,20	7,20	7,20
Option arvo myöntämishetkellä	1,66	1,89	2,08

Alla olevassa taulukossa on esitetty ulkona olevien optioiden tilikauden aikaiset muutokset.

MUUTOKSET ULKONA OLEVIENT OPTIOIDEN MÄÄRISSÄ

Kappaletta	2017	2016
Kauden alussa	327 500	0
Kaudella myönnetyt	0	327 500
Palautuneet	-34 500	0
Toteutetut	0	0
Rauenneet	0	0
Kauden lopussa	293 000	327 500
Toteutettavissa	0	0

Kyseisten optioiden merkintähinta on esitetty ylempänä.

Osakeperusteisten maksujen vaikutus tilikauden tulokseen:

Kappaletta	2017	2016
Osakeperusteiset maksut	126	66
Yhteensä	126	66

Kyseiset kulut osakeperusteisista kannustinjärjestelyistä kirjataan ansaintajakson aikana ja on esitetty työsuhde-etuuksista aiheutuviissa kuluissa sekä toisaalta omassa pääomassa voittovaroissa.

Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

LUOKITTELU JA KÄYVÄT ARVOT

Taulukossa on esitetty rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot sekä niiden taso käypien arvojen hierarkiassa. Taulukossa ei esitetä rahoitusvarojen ja -velkojen erien käypiä arvoja, joita ei arvosteta käypään arvoon, mikäli kirjanpitoarvo on kohtuullinen arvio niiden käyvästä arvosta. Rahoitusvarojen- ja velkojen luokittelussa on sovellettu IFRS 9-standardin mukaista luokittelua.

31.12.2017

KIRJANPITOARVO

1 000 euroa	Liitetieto	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Suojauslaskennan piirissä olevat rahoitusvarat- ja velat	Jaksotettuun hankintameno- on efektiivisen ko- ron menetelmää käyttäen kirjatut rahoitusvarat- ja velat	Yht.	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yht.

Rahoitusvarat									
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat									
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	17	237			237			237	237
Yhteensä		237			237	-	-	237	237

Rahoitusvarat, joita ei arvosteta käypään arvoon

Myyntisaamiset ja muut saamiset	18			5 457	5 457				
Rahavarat	19			4 879	4 879				
Yhteensä				10 337	10 337				

RAHOITUSVELAT

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat

Koronvaihtosopimukset	24	1	143	145		145		145
Yhteensä		1	143	145	-	145	-	145

Rahoitusvelat, joita ei arvosteta käypään arvoon

Lainat pankeilta	23			22 500	22 500		22 500		
Ostovelat	25			2 198	2 198				
Yhteensä				24 698	24 698	-	22 500	-	-

31.12.2016

KIRJANPITOARVO

KÄYPÄ ARVO

1 000 euroa	Liitetieto	Käypään arvoon tulosvaikuttei- sesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Suojauslasken- nan piirissä olevat rahoitus- varat- ja velat	Jaksotettuun hankintameno- on efektiivisen ko- ron menetelmää käyttäen kirjatut rahoitusvarat- ja velat	Yht.	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yht.
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat									
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	17	237			237			237	237
Yhteensä		237			237	-	-	237	237
Rahoitusvarat, joita ei arvoste- ta käypään arvoon									
Myyntisaamiset ja muut saamiset	18			4 817	4 817				
Rahavarat	19			4 332	4 332				
Yhteensä				9 149	9 149				
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat									
Koronvaihtosopimukset	24	12	210		222		222		222
Yhteensä		12	210		222	-	222	-	222
Rahoitusvelat, joita ei arvosteta käypään arvoon									
Lainat pankeilta	23			22 500	22 500		22 500		
Ostovelat	25			1 424	1 424				
Yhteensä				23 924	23 924	-	22 500	-	-

KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTAMINEN

Rahoitusvarojen ja -velkojen käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutettavassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Yhtiön johto arvioi, että rahavarojen, myyntisaamisten ja ostovelkojen kirjanpitoarvot eivät poikkea olennaisesti niiden käyvästä arvosta näiden instrumenttien lyhyen maturiteetin huomioon ottaen.

KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT RAHOITUSINSTRUMENTIT

Johdannaisinstrumentit

Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot määritellään perustuen pankkien johdannaissoyppimusvahvistuksiin.

Julkisesti noteeratut arvopaperit

Julkisesti noteerattujen arvopaperien käyvät arvot perustuvat noteerattuihin hintoihin tilinpäätöspäivänä.

Noteeraamattomat arvopaperit

Noteeraamattomat arvopaperit, joilla ei ole saatavilla noteerattua hintaa toimivilla markkinoilla arvostetaan johdon arvioimaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusinstrumentit, joita ei arvosteta käypään arvoon

Diskontatut rahavirrat: Käytetyssä hinnoittelumallissa arvioidaan vastaisten rahavirtojen nykyarvo käyttäen riskillä oikaistua korkokantaa.

Tasojen määritelmät

Taso 1 = noteeratut käyvät arvot (oikaisemattomat) toimivilla markkinoilla samanlaisille varoille tai veloille.

Taso 2 = muut kuin tasoon 1 sisältyviä noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa asianomaisen omaisuuserän tai velan osalta joko suoraan (kuten hinnat) tai epäsuorasti (johdettu hinnoista tai käyttäen markkinoilta saatavia hintakomponentteja).

Taso 3 = ei perustu todettavissa oleviin markkinatietoihin

Siirrot tasojen välillä

Käypien arvojen hierarkian tasojen välillä ei tapahtunut siirtoja tilikausilla 2017 ja 2016.

Korolliset velat

Tämä liitetieto käsittelee konsernin jaksotettuun hankintamenoön arvostettavien korollisten velkojen sopimusehtoja. Lisätietoja konsernin altistumisesta korkoriskille ja luottoriskille esitetään liitetiedossa 26.

SOPIMUSEHDOT JA TAKAISINMAKSUAOHJELMA

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat pitkäaikaiset velat

		KIRJANPITOARVO		
1 000 euroa	Korkoprosentti	Erääntymisajan-kohta	2017	2016
Rahoitusvelat	2,05	30.9.2022	22 000	21 500
Muut velat			372	368
Yhteensä			22 372	21 868

Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat lyhytaikaiset velat

		KIRJANPITOARVO		
1 000 euroa	Korkoprosentti	Erääntymisajan-kohta	2017	2016
Rahoitusvelat	2,05	30.9.2018	500	1 000
Muut velat			434	323
Yhteensä			934	1 323
Korolliset velat yhteensä			23 306	23 191

Konsernilla on vaihtuvakorkoinen laina OP yrityspankki Oyj:ltä. Laina on sidottu 6 kuukauden Euribor-korkoon, johon on lisätty marginaali. Tilikaudella 2017 tapahtuneen maksusuunnitelman muutoksen myötä lainaa ei ole lyhennetty vuonna 2017.

Rahoitustoimintojen rahavirrat ja ei-rahavirtavaikutteiset muutokset

		Rahavirrat	Ei-rahavirtavaikutteiset muutokset	
	2016		Käypien arvojen muutokset	2017
Pitkäaikaiset velat	21 868	4		21 872
Lyhytaikaiset velat	1 323	111		1 434
Pitkäaikaisten velkojen suojaamisessa käytetyt varat	-210		67	-143
Kokonaisvelat rahoitustoiminnoista	22 981	115	67	23 163

Muut pitkäaikaiset rahoitusvelat

KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI KIRJATTAVAT RAHOITUSVELAT

1 000 euroa	2017	2016
Johdannaisinstrumentit - ei suojauslaskennassa		
Koronvaihtosopimukset	1	12
Kohde-etuuden arvo	168	504
Johdannaisinstrumentit - suojauslaskennassa		
Koronvaihtosopimukset	143	210
Kohde-etuuden arvo	14 361	15 000
Lyhytaikaiset	0	0
Pitkäaikaiset	145	222

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetut muut pitkäaikaiset rahoitusvelat koostuvat johdannaisinstrumenteista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja joihin sovelletaan suojauslaskentaa. Johdannaisvelkojen tasearvot kuvastavat koronvaihtosopimusten tilikauden päättymishetken negatiivisiä käypiä arvoja. Suojauslaskennan piirissä oleviin johdannaissopimuksiin sovelletaan rahavirran suojausta. Näiden osalta käyvän arvon muutokset kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon siltä osin kun suojaukset ovat tehokkaita. Näitä suojaavia johdannaisinstrumentteja käytetään vähentämään lainakorkojen vaihtelusta aiheutuvia riskejä. Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot määritetään perustuen pankkien johdannaissopimusvahvistuksiin.

Tiedot käypään arvoon arvostamisesta on esitetty liitetiedossa 22.

Ostovelat ja muut velat

1 000 euroa	2017	2016
Osamaksuvelat	806	691
Ostovelat	1 392	734
Saadut ennakot	238	150
Muut siirtovelat	6 288	5 893
Yhteensä	8 725	7 467
Lyhytaikaiset yhteensä	8 352	7 099
Pitkäaikaiset yhteensä	372	368

Ostovelkojen ja muiden velkojen kirjanpitoarvot vastaavat niiden käypiä arvoja. Siirtovelkojen olennaiset erät esitetään alla olevassa taulukossa.

Rahoitusvelkojen maturiteettianalyysi on esitetty liitetiedossa 26.

Lisätietoja konsernin altistumisesta maksuvalmiusriskille esitetään liitetiedossa 26.

SIIRTOVELKOJEN OLENNAISET ERÄT

1 000 euroa	2017	2016
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	4 109	3 797
Maksettavat korot	129	153
Arvonlisäverovelka	1 441	1 240
Muut siirtovelat	610	703
Yhteensä	6 288	5 893

Rahoitusriskien hallinta

TALOUDELLISTEN RISKIEN HALLINTA JA YLEISET PERIAATTEET

Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa ja analysoida konserniin vaikuttavat riskit, asettaa asianmukaiset riskitasot ja kontrollit sekä seurata riskien toteutumista suhteessa riskitasoihin. Riskienhallinnan periaatteita ja menetelmiä tarkastellaan säännöllisesti kuvastamaan markkinaolosuhteita ja konsernin toimintamalleja.

Konserni ja sen liiketoiminnot altistuvat rahoitusriskeille. Pääasialliset rahoitusriskit ovat korkoriski ja maksuvalmiusriski.

Liiketoimintaan liittyvien rahoitusriskien valvonta on johdon vastuulla. Rahoitusriskein hallinnan tavoitteena on vähentää tulokseen, taseeseen ja kassavirtoihin liittyvää volatiliteettia, samalla kun varmistetaan konsernin tehokas ja kilpailukykyinen rahoitus.

Korkoriski on markkinakorkojen muutoksista aiheutuvaa negatiivista vaikutusta yhtiön tulokseen. Talenomissa korkoriski kohdistuu lähinnä vaihtuvakorkoisiin pankkilainoihin ja konserni voi käyttää riskienhallinnassaan normaaliehtoisia koronvaihtosopimuksia. Suojaukset kohdistetaan pääsääntöisesti yksittäisiin lainoihin. Suojaavien instrumenttien ehdot noudattavat pääosin suojatun velan ehtoja (nimellismäärä, voimassaoloaika, viitekorko ja koronmäärittäyspäivät).

Markkinariski

Markkinariski kuvastaa riskiä, joka syntyy markkinahintojen muutoksista, kuten korkotason ja oman pääoman ehtoisten sijoitusten hintojen muutoksista, jotka vaikuttavat konsernin tulokseen tai sen hallussapitämien sijoitusten arvoon. Markkinariskien hallinnan tavoitteena on kontrolloida riskeille altistumista tiettyjen parametrien välille, optimoiden tuottotasoa.

Konserni ei altistu valuuttariskeille.

Korkoriski

Korolliset velat altistavat konsernin korkoriskille eli korkomuutoksen aiheuttamalle uudelleenhinnoittelu- ja hintariskille. Korkoriskin hallinnasta vastaa talousjohtaja. Korkoriskin hallinnan tavoitteena on vähentää korkomuutosten vaikutusta eri tilikausien tuloksiin, mahdollistaen tasaisemman nettotuloksen. Konserni voi suojautua korkoriskiltä korkotermeineillä ja korkoswapeilla.

Korkosuojauksen tasoa tarkastellaan säännöllisesti, huomioiden korkotasossa tapahtuvat muutokset.

- Seuraavissa taulukoissa on kuvattu konsernin herkkyyttä markkinakorkojen muutoksille. Herkkyysanalyyseissä on käytetty seuraavia oletuksia:
- Koronmuutoksen oletetaan olevan +/- 0,50 prosenttiyksikköä yksittäisten instrumenttien tilinpäätöshetken korkonoteerauksesta.
  - Analyysi sisältää instrumentit, joiden korontarkistuspäivä on seuraavan 12 kuukauden kuluessa.
  - Mikäli vaihtuvakorkoinen instrumentti lyhennettäisiin kokonaan seuraavan 12 kuukauden aikana, oletetaan, että instrumentti hankittaisiin uudelleen uuden korkokannan vallitessa.

Korkoriskipositio

Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernin korollisista rahoitusveloista johtuva altistuminen korkoriskille.

	Nimellisarvo	
1 000 euroa	2017	2016
Vaihtuvakorkoiset instrumentit		
Pankkilainat	22 500	22 500
Koronvaihtosopimusten vaikutus	14 529	15 504
Avoin positio	7 971	6 996

Käypien arvojen herkkyyssanalyysi kiinteäkorkoisille instrumenteille

Konsernilla ei ole kiinteäkorkoisia käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja tai -velkoja.

Kassavirtojen herkkyyssanalyysi vaihtuvakorkoisille instrumenteille

Korkokannassa tapahtuva 0,5 prosenttiyksikön muutos tilinpäätöshetkellä olisi kasvattanut tai heikentänyt konsernin tulosta alla olevien taulukoiden mukaisesti. Herkkyyssanalyyseissä oletetaan kaikkien muiden muuttujien pysyvän muuttumattomina.

Herkkyyssanalyysi 31.12.2017, korot nousevat/laskevat 0,5 prosenttiyksikköä 31.12.2017 voimassa olevista tasoista

	Vaikutus tuloslaskelmaan	
1 000 euroa	+ 0,5 %	- 0,5 %
Velka	0	0
Koronvaihtosopimukset - käypä arvo	0	0
Vaikutus ennen veroja		

Herkkyyssanalyysi 31.12.2016, korot nousevat/laskevat 0,5 prosenttiyksikköä 31.12.2016 voimassa olevista tasoista

	Vaikutus tuloslaskelmaan	
1 000 euroa	+ 0,5 %	- 0,5 %
Velka	0	0
Koronvaihtosopimukset - käypä arvo	0	0
Vaikutus ennen veroja		

Luottoriski

Luottoriski muodostuu taloudellisesta tappiosta konsernille, mikäli asiakas tai rahoitusinstrumentteihin liittyvä vastapuoli ei pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Konsernin luottoriski syntyy pääasiassa myyntisaataviin liittyvästä luottoriskistä.

Kaupalliset myyntisaatavat altistavat konsernin luottoriskille. Konsernin ohjeistus määrittelee asiakkaiden, sijoitusten ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset sekä sijoitusperiaatteet. Konsernilla ei ole myyntisaamisten lisäksi muita merkittäviä luottoriskikeskitymiä, koska sillä on laaja asiakaskunta. Luotollisten asiakkaiden luottokelpoisuutta ja luottolimiittejä seurataan säännöllisesti.

Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 18 Myyntisaamiset ja muut saamiset.

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan riskiä, jossa konserni kohtaa haasteita täyttääkseen rahoitusvelkoihin liittyviä velvoitteitaan, jotka täytetään luovuttamalla rahaa tai muita rahoitusvaroja. Konserni hallitsee maksuvalmiusriskiä varmistaakseen, että sillä on jatkuvasti taloudellisia voimavaroja täyttää rahoitusvelkoihin liittyvät velvoitteet mahdollisimman pitkälle erilaisissa taloudellisissa olosuhteissa aiheuttamatta kohtuuttomia taloudellisia tappioita tai maineeseen liittyvää vahinkoa.

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää ja varmistamaan, että konsernilla on tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan ja investointien rahoittamiseksi sekä erääntyvien lainojen takaisinmaksuun.

Tilikauden 2017 päättymishetkellä konsernin rahoitusvelkoihin liittyy taloudellisia kovenanttiehtoja. Tarkemmat tiedot konsernin varoihin ja yritys-järjestelyihin liittyvistä rajoituksista on esitetty liitetiedossa 28 Ehdolliset sitoumukset.

Konsernilla oli tilinpäätöshetkellä nostettavissa 1 miljoonan euron luottolimiitti. Limiittiä ei ole käytetty tilikaudella 2017. Alla olevien taulukoiden kassavirrat sisältävät korkojohdannaisten tilinpäätöspäivän käyvän arvon, lainojen lyhennykset ja arvioidut, tilinpäätöshetkellä tiedossa olevat korot sekä ostovelat ja muut velat.

RAHOITUSVELKOJEN MATURITEETTIANALYYSI 2017

1 000 euroa	Tasearvo	Rahavirta	0–6 kk	7–12 kk	2019	2020	2021–2022
Rahoitusvelat							
Pankkilainat	22 500	24 409	231	728	1 936	1 905	19 610
Ostovelat ja muut velat	2 198	2 198	1 609	217	186	186	
Yhteensä	24 698	26 607	1 840	945	2 122	2 091	19 610

RAHOITUSVELKOJEN MATURITEETTIANALYYSI 2016

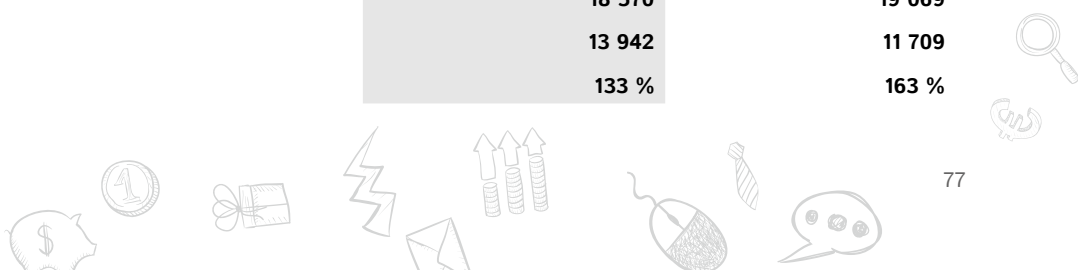
1 000 euroa	Tasearvo	Rahavirta	0–6 kk	7–12 kk	2018	2019	2020
Rahoitusvelat							
Pankkilainat	22 500	24 280	753	753	1 484	1 461	19 829
Ostovelat ja muut velat	1 424	1 424	1 424				
Yhteensä	23 924	25 704	2 177	753	1 484	1 461	19 829

PÄÄOMAN HALLINTA

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on varmistaa normaalit toimintaedellytykset kaikissa olosuhteissa ja mahdollistaa optimaaliset pääomakustannukset. Alla oleva taulukko esittää konsernin korolliset nettovelat, oman pääoman ja nettovelkaantumisasteen.

Pääomarakenteen hallinta

1 000 euroa	2017	2016
Korolliset rahoitusvelat	22 500	22 500
Koronvaihtosopimukset	143	210
Osamaksuvelat	806	691
Rahavarat	4 879	4 332
Nettovelat	18 570	19 069
Oma pääoma yhteensä	13 942	11 709
Nettovelkaantumisaste %	133 %	163 %

Muut vuokrasopimukset

KONSERNI VUOKRALLE OTTAJANA

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

1 000 euroa	2017	2016
12 kuukauden kuluessa	2 072	2 091
1–5 vuoden kuluttua	5 930	5 604
Yli viiden vuoden kuluttua	4 497	5 768
Yhteensä	12 499	13 463

Tulosvaikutteisesti kirjatut

1 000 euroa	2017	2016
Vuokrakustannukset	2 687	2 422
Yhteensä	2 687	2 422

Konserni on vuokrannut käyttämänsä toimistotilat. Konserni on myös vuokralle ottajana erilaisissa toimistotarvikkeita, atk-laitteita ja ajoneuvoja koskevilla vuokrasopimuksissa, joiden vuokrasopimusten pituudet ovat keskimäärin kolmesta viiteen vuotta. Joihinkin näistä vuokrasopimuksista sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimuskautta kolmesta viiteen vuodella.

Ehdolliset sitoumukset

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

1 000 euroa	2017	2016
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Pantit	3 074	3 074
Lainat rahoituslaitoksilta	22 500	22 500
Kiinnitykset	31 860	31 860
Muut*	2 806	3 063
Yhteensä	60 240	60 497

*Muut vastuusitoumukset liittyvät myönnettyyn, käyttämättömään shekkitililimiittiin, pankkitakauslimiittiin sekä osamaksuvelkojen sitoumuksiin.

Kovenantit

Pohjola Pankki Oyj:n kanssa tehtyyn lainasopimukseen liittyy tavanomaiset nettovelan ja käyttökatteen suhteeseen sekä omavaraisuusasteeeseen perustuvat rahoituskovenantit. Konserni täyttää molemmat rahoitussopimukseen liittyvät kovenantit tilanteessa 31.12.2017. Kovenantteja tarkastellaan kuuden kuukauden välein.

Oikeudenkäynnit

Konsernilla ei ole olennaisia vireillä olevia oikeudenkäyntejä 31.12.2017.

Muut vuokrasopimukset

Konsernin muista vuokrasopimuksista johtuvat vastuut on esitetty liitetiedossa 27.

Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat konsernin emoyhtiö Talenom Oyj ja sen tytäryhtiöt. Luettelo tytäryhtiöistä on esitetty liitetiedossa 5. Tämän lisäksi lähipiiriin luetaan Talenom-konsernin johdon avainhenkilöt sisältäen hallituksen, toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän mukaan lukien heidän perheenjäsenensä. Lähipiiriin kuuluvat myös sellaiset yritykset, joihin edellä mainituilla henkilöillä on määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta.

JOHTOON KUULUVIEN AVAINHENKILÖIDEN LÄHIPIIRIYHTIÖIDEN KANSSA TOTEUTUNEET LIIKETOIMET

1 000 euroa	2017	2016
Liiketoiminnan muut kulut		
pääkonttorin hoitovuokra	221	147
loma-asuntojen vuokra	43	54
konsultointi ja alihankinta	67	12
Yhteensä	331	212

Lähipiiriin kanssa toteutuneiden ostojen ehdot vastaavat riippumattomien osapuolten välisissä liiketoimissa noudatettavia ehtoja.

JOHDON TYÖSUHDE-ETUUDET

Toimitusjohtajalle sekä konsernin johdolle on maksettu tilikaudella palkkoja ja palkkioita sisältäen luontaisedut seuraavasti:

1 000 euroa	2017	2016
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	640	587
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	170	112
Osakepohjaiset etuudet	59	31
Yhteensä	869	730

Taulukossa esitetyt määrät vastaavat tilikaudella kuluksi kirjattuja menoja.

Konsernin johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saaman kompensaaation yhteismäärä koostuu palkasta, ei-rahamääräisistä etuuksista ja eläke-kuluista maksupohjaisiin järjestelyihin. Johtoryhmän eläkevastuut on järjestetty lakisääteis in eläkevakuutuks in sekä maksupohjaisella lisäeläke-järjestelyllä, jonka mukaisesti yhtiön hallitus päättää vuosittain lisäeläkevakuutukseen suoritettavien maksujen määrän. Vuosina 2016 ja 2017 lisäeläkemaksuja ei maksettu.

Konsernin johdolla ei ole etuus pohjaisia eläkejärjestelyitä.

Toimitusjohtajalla on oikeus lakisääteiseen eläkkeeseen ja eläkeikä määräytyy lakisääteisen työeläkejärjestelmän puitteissa. Toimitusjohtajan lakisääteinen eläkekulu vuonna 2017 oli 27 tuhatta euroa (24 tuhatta euroa vuonna 2016).

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle maksetut kuluksi kirjatut palkkiot henkilöittäin

1 000 euroa	2017	2016
Hallitus		
Jussi Paaso, toimitusjohtaja	146	
Harri Tahkola, toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen v 2016		129
Harri Tahkola, hallituksen puheenjohtaja 16.3 2017 alkaen	55	
Seppo Laine, hallituksen jäsen (puheenjohtaja 16.3.2017 asti)	18	17
Taisto Riski, hallituksen jäsen	17	14
Olli Hyypä, hallituksen jäsen	17	12
Mikko Siuruainen, hallituksen jäsen	16	52
Yhteensä	269	223

Raportointikauden päättymispäivän jälkeiset tapahtumat

Yhtiö ilmoitti 3.1.2018 Arvopaperimarkkinalain 9 luvun 10 §:n mukaisesti omistususuuden muutoksesta vastaanotettuaan 2.1.2018 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselta ilmoituksen, jonka mukaan sen omistamien osakkeiden määrä Talenom Oyj:n kaikista osakkeista nousi yli 15 %:n rajan johtuen Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Eteran fuusiosta 1.1.2018. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen omistamien osakkeiden ja äänten lukumäärä oli fuusion jälkeen 1 181 174 kappaletta, kun yhtiön osakkeiden ja äänten kokonaismäärän 1.1.2018 oli 6 812 046 kappaletta.

Yhtiö tiedotti 16.1.2018 hallituksen päättäneen suunnatusta osakeannista osana Tilitoimisto K Ollila Oy:n osakkeenomistajien kanssa sopimaansa liiketoimintakauppaa. Suunnatussa osakeannissa osa Tilitoimisto K Ollila Oy:n liiketoiminnan kauppahinnasta maksettiin Talenom Oyj:n osakkeilla. ja siinä tarjottiin merkittäväksi 18 200 kappaletta uutta osaketta. Annettavien uusien osakkeiden määrä vastasi noin 0,27 prosenttia Talenom Oyj:n kaikista osakkeista ennen uusien osakkeiden antamista. Uudet osakkeet katsottiin samassa yhteydessä merkityksi ja niiden merkintähinta katsottiin maksetuksi kauppakirjan ehtojen mukaisesti apporttina luovutettavalla Tilitoimisto K Ollila Oy:n liiketoiminnalla. Merkintähinta uusista osakkeista kirjattiin kokonaisuudessaan Talenom Oyj:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Suunnatussa annissa merkityt osakkeet rekisteröitiin kaupparekisteriin 19.1.2018. Talenom Oyj:n osakkeiden kokonaismäärä uusien osakkeiden rekisteröinnin jälkeen oli 6 830 246 osaketta.

Vastaavasti yhtiö tiedotti myös 1.2.2018 hallituksen päättäneen suunnatusta osakeannista, missä osa Tilitoimisto Tuloslaskenta Oy:n ja ATT Yrityspalvelut Oy:n osakkeenomistajien kanssa sovittujen liiketoimintakauppojen kauppahinnoista maksettiin Talenom Oyj:n osakkeilla. 1.2.2018 tiedotetussa suunnatussa osakeannissa tarjottiin merkittäväksi 28 888 kappaletta uutta osaketta. Annettavien uusien osakkeiden määrä vastasi noin 0,42 prosenttia Talenom Oyj:n kaikista osakkeista ennen uusien osakkeiden antamista. Uudet osakkeet katsottiin samassa yhteydessä merkityksi ja niiden merkintähinta katsottu maksetuksi kauppakirjojen ehtojen mukaisesti apporttina luovutettavilla Tilitoimisto Tuloslaskenta Oy:n ja ATT Yrityspalvelut Oy:n liiketoiminnoilla. Merkintähinnat uusista osakkeista kirjattiin kokonaisuudessaan Talenom Oyj:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Suunnatussa annissa merkityt osakkeet rekisteröitiin kaupparekisteriin 2.2.2018. Talenom Oyj:n osakkeiden kokonaismäärä uusien osakkeiden rekisteröinnin jälkeen oli 6 859 134 osaketta.

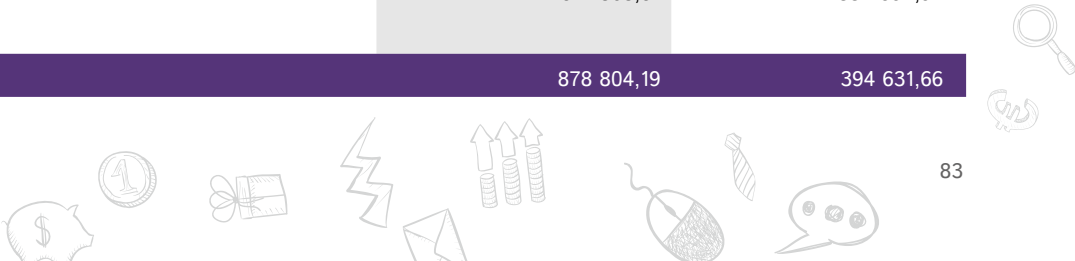
Katsauskauden päättymispäivän jälkeen toteutettujen liiketoimintakauppojen kirjanpitokäsittely on vielä tämän tilinpäätöksen tullessa julki kesken, eikä tilinpäätöksessä ole vielä esittää kaikkia IFRS3.B64 mukaisia tietoja. Esittämättä olevat tiedot koskevat hankittuja varoja ja vastattavaksi otettuja velkoja sekä mahdollisesti syntyvän verotuksessa vähennyskelpoisen liikearvon määrää.

Liiketoimintojen hankinnoista maksetut vastikkeet (1000 €):	
Käteisvarat	353
Oman pääoman ehtoiset instrumentit (47088 kpl osakkeita)	616
Yhteensä:	969

Liikkeeseen laskettujen osakkeiden käypä arvo perustui osakkeiden vaihdolla painotettuun keskimurssiin määrätyillä kauppvoja edeltävillä ajanjaksoilla.

Emoyhtiön tuloslaskelma

Rahayksikkö EURO	1.1.2017–31.12.2017	1.1.2016–31.12.2016
LIKEVAIHTO	5 487 005,65	4 953 587,76
Liiketoiminnan muut tuotot	1 226 152,06	1 240 285,11
Materiaalit ja palvelut		
Ulkopuoliset palvelut	-724 337,16	-556 667,57
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-724 337,16	-556 667,57
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-3 612 408,64	-2 947 625,13
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-659 917,77	-573 568,37
Muut henkilösivukulut	-230 967,43	-136 402,99
Henkilöstökulut yhteensä	-4 503 293,84	-3 657 596,49
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 177 677,95	-4 181 472,34
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-5 177 677,95	-4 181 472,34
Liiketoiminnan muut kulut	-1 662 931,67	-1 779 243,36
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	-5 355 082,91	-3 981 106,89
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yritysiltä	185 122,80	195 042,89
Muilta	223,47	30,62
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-600 404,56	-559 294,79
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-415 058,29	-364 221,28
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-5 770 141,20	-4 345 328,17
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-19 686,10	-97 447,20
Konserniavustus		
Saadut konserniavustukset	7 240 000,00	5 220 000,00
Tilinpäätössiirrot yhteensä	7 220 313,90	5 122 552,80
Tuloverot		
Tilikauden verot	-571 368,51	-382 592,97
Tuloverot yhteensä	-571 368,51	-382 592,97
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	878 804,19	394 631,66

Emoyhtiön tase

Rahayksikkö EURO	31.12.2017	31.12.2016
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	280 541,34	223 572,80
Liikearvo	13 408 580,57	14 791 227,27
Muut aineettomat hyödykkeet	7 556 580,70	7 357 050,90
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	21 245 702,61	22 371 850,97
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 707 955,07	1 679 024,62
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 707 955,07	1 679 024,62
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	3 570 836,80	3 570 836,80
Sijoitukset yhteensä	3 570 836,80	3 570 836,80
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	26 524 494,48	27 621 712,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	5 097 512,96	5 097 512,96
Muut saamiset	0,00	108 641,94
Pitkäaikaiset yhteensä	5 097 512,96	5 206 154,90
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	21 656,05	17 567,54
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	11 933 589,21	8 318 172,91
Muut saamiset	122 555,54	1 054,06
Siirtosaamiset	426 069,65	394 091,38
Lyhytaikaiset yhteensä	12 503 870,45	8 730 885,89
Rahat ja pankkisaamiset	4 877 119,91	4 329 666,50
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	22 478 503,32	18 266 707,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ	49 002 997,80	45 888 419,68

Rahayksikkö EURO	31.12.2017	31.12.2016
V A S T A A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma		
Osakepääoma	80 000,00	80 000,00
	80 000,00	80 000,00
Muut rahastot		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	12 779 337,14	14 140 726,34
Muut rahastot yhteensä	12 779 337,14	14 140 726,34
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-58 909,12	-453 540,78
Tilikauden voitto (tappio)	878 804,19	394 631,66
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	13 679 232,21	14 161 817,22
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	117 133,30	97 447,20
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ	117 133,30	97 447,20
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	22 000 000,00	21 500 000,00
Ostovelat	133 423,40	169 375,68
Pitkäaikainen yhteensä	22 133 423,40	21 669 375,68
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	500 000,00	1 000 000,00
Ostovelat	935 822,64	636 621,24
Velat saman konsernin yrityksille	9 636 122,24	6 929 629,54
Muut velat	476 128,83	308 352,11
Siirtovelat	1 525 135,18	1 085 176,69
Lyhytaikainen yhteensä	13 073 208,89	9 959 779,58
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	35 206 632,29	31 629 155,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	49 002 997,80	45 888 419,68

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

Rahayksikkö EURO	1.1.2017–31.12.2017	1.1.2016–31.12.2016
Liiketoiminta		
Liikevoitto	-5 355 082,91	-3 981 106,89
Suunnitelman mukaiset poistot	5 177 677,95	4 181 472,34
Rahoitustuotot	185 346,27	390 147,02
Rahoituskulut	-624 050,43	-525 087,75
Verot	-385 769,65	0,00
Luovutusvoitot	-8 081,00	-2 112,00
Luovutustappiot	10 104,00	8 277,11
Konserniavustukset	4 620 000,00	0,00
Liiketoiminnan tulorahoitus	3 620 144,23	71 589,83
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten saamisten lis.(-)/väh.(+)	-1 329 569,51	-927 053,04
Pitkäaikaisten saamisten lis.(-)/väh.(+)	108 641,94	48 246,63
Lyhytaikaisten velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	977 645,03	76 152,77
Nettokäyttöpääoman muutos	-243 282,54	-802 653,64
Liiketoiminnan rahavirta	3 376 861,69	-731 063,81
Investointien rahavirta:		
Investoinnit ohjelmistoihin	-3 542 964,64	-2 875 875,88
Investoinnit muihin aineettomiin hyödykkeisiin	0,00	-182 058,87
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-539 518,40	-596 909,39
Investointien rahavirta	-4 082 483,04	-3 654 844,14
Rahavirta ennen rahoitusta	-705 621,35	-4 385 907,95
Rahoituksen rahavirta:		
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	0,00	-1 000 000,00
Osamaksuvelkojen lisäys (+) / vähennys (-)	19 530,54	-171 449,30
Pääoman palautus	-1 361 389,20	-476 486,22
Konsernirahoituksen muutos	2 594 933,42	5 011 396,38
Rahoituksen rahavirta	1 253 074,76	3 363 460,86
Rahavarojen muutos lisäys(+)/vähennys(-)	547 453,41	-1 022 447,09
Rahavarat tilikauden alussa	4 329 666,50	5 352 113,59
Rahavarat tilikauden lopussa	4 877 119,91	4 329 666,50

LIITE 1

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ -MENETELMÄT

Talenom Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain ja -asetusten ja muiden tilinpäätöksen laatimista koskevien säädösten mukaisesti (Finnish Accounting Standards, FAS).

Yhtiön pysyviin vastaaviin merkityt aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on arvostettu suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoonsa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottokuukaudesta alkaen.

Yhtiö käsittelee vuodesta 2014 alkaen uusille paikkakunnille laajentumiseen (uuden toimiston perustamiseen) liittyvät kulut investointina aktiivomalla ensimmäisten kuuden kuukauden aikana syntyneet uuden toimiston kulut. Aktivoidut uusien toimistojen kulut kirjataan taseen muihin aineettomiin hyödykkeisiin ja poistetaan kolmen vuoden poistoajalla.

Yhtiö aktivoi myös omaan ohjelmistokehitykseen liittyviä kuluja. Ohjelmistojen kehittämiseen liittyvät kulut käsitellään investointeina ja ne aktivoidaan taseen muihin aineettomiin hyödykkeisiin. Aktivoidut ohjelmistokehityksenot poistetaan viiden vuoden aikana.

LIITE 2

Tuloslaskelman liitetiedot

Tuloslaskelman aktivoinnit

Tilikauden aikana on omien ohjelmistojen kehitys- ja valmistusmenoja aktivoitu seuraavasti:

	1.1.2017–31.12.2017	1.1.2016–31.12.2016
Omat ohjelmistot		
Ulkopuoliset palvelut	3 408 635,66	2 446 936,73
Henkilöstökulut	0,00	93 112,04
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00
	3 408 635,66	3 388 145,98
	3 408 635,66	3 946 908,21

Uusiin toimistoihin liittyviä aktivointeja ei ollut vuosina 2016 ja 2017.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja muutokset 31.12.2017

Hyödykeryhmä	arvioitu pitoaika	jäännösarvo	poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet			
Ohjelmistot (valmiina hankitut)	5 v	0	tasapoisto
Fuusioaktiivat	15 v	0	tasapoisto
Brändimainonta	3 v	0	tasapoisto
Uusille paikkakunnille laajentumisen menot	3 v	0	tasapoisto
Vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	5 v	0	tasapoisto
Räätälöidyt ohjelmistot ja muut pitkävaik.menot	5 v	0	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Toimistokalusteet	10 v	0	tasapoisto
IT-laitteet	4 v	0	tasapoisto
Autot	3 v	50 %	tasapoisto

Fuusioaktiivan poistoaika perustuu asiakassuhteen keskimääräiseen keston tilitoimistoalalla.

OSINKOTUOTTOJEN, KORKOTUOTTOJEN JA KORKOKULUJEN YHTEISMÄÄRÄT:

	1.1.2017–31.12.2017	1.1.2016–31.12.2016
Osinkotuotot konserniyrityksiltä	0,00	0,00
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	185 122,80	195 042,89
Korkokulut saman konsernin yrityksille	0,00	0,00
Osinkotuotot muilta	0,00	0,00
Korkotuotot muilta	223,47	30,62
Korkokulut muille	-600 404,56	-559 294,79
	-415 058,29	-364 221,28

TULOVEROJA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	1.1.2017–31.12.2017	1.1.2016–31.12.2016
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-571 368,51	-382 592,97
Laskennalliset verot	0,00	0,00
	-571 368,51	-382 592,97

LIITE 3

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien muutokset 1.1.2017–31.12.2017

	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Koneet ja kalusto
Hankintameno tilikauden alussa	438 106,63	18 247 844,01	11 408 516,34	2 701 478,07
Lisäykset tilikauden aikana	134 329,00		3 408 635,63	626 858,26
Vähennykset tilikauden aikana				-89 362,87
Hankintameno tilikauden lopussa	572 435,63	18 247 844,01	14 817 151,97	3 238 973,46
Kertyneet sm-poistot tilikauden alussa	-214 533,83	-3 456 616,74	-4 051 465,44	-1 022 453,45
Tilikauden sumupoistot	-77 360,45	-1 382 646,70	-2 786 201,83	-508 564,95
Arvonalentumiset	0	0	-422 904,00	0
Kertyneet sm-poistot tilikauden lopussa	-291 894,28	-4 839 263,44	-7 260 571,27	-1 531 018,40
Kertynyt poistoero tilikauden alussa	0,00	0,00	0,00	97 447,20
Tilikauden poistoero	0,00	0,00	0,00	19 686,10
Kertynyt poistoero tilikauden lopussa	0,00	0,00	0,00	117 133,30
Hankintameno tilikauden lopussa	572 435,63	18 247 844,01	14 817 151,97	3 238 973,46
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset tilikauden lopussa	-291 894,28	-4 839 263,44	-7 260 571,27	-1 531 018,40
Menojäännös tilikauden lopussa	280 541,35	13 408 580,57	7 556 580,70	1 707 955,06
Kertynyt poistoero tilikauden lopussa	0,00	0,00	0,00	117 133,30
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen	280 541,35	13 408 580,57	7 556 580,70	1 590 821,76

Pysyvien vastaavien muutokset 1.1.2016–31.12.2016

	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Koneet ja kalusto
Hankintameno tilikauden alussa	293 381,14	18 247 844,01	8 495 306,77	2 110 733,68
Lisäykset tilikauden aikana	144 725,49		2 913 209,57	720 530,02
Vähennykset tilikauden aikana				-129 785,63
Hankintameno tilikauden lopussa	438 106,63	18 247 844,01	11 408 516,34	2 701 478,07
Kertyneet sm-poistot tilikauden alussa	-136 624,51	-2 073 970,05	-1 754 128,45	-598 873,80
Tilikauden sumupoistot	-77 909,32	-1 382 646,69	-2 297 336,99	-423 579,65
Kertyneet sm-poistot tilikauden lopussa	-214 533,83	-3 456 616,74	-4 051 465,44	-1 022 453,45
Kertynyt poistoero tilikauden alussa	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poistoero	0,00	0,00	0,00	97 447,20
Kertynyt poistoero tilikauden lopussa	0,00	0,00	0,00	97 447,20
Hankintameno tilikauden lopussa	438 106,63	18 247 844,01	11 408 516,34	2 701 478,07
Kertyneet sumupoistot tilikauden lopussa	-214 533,83	-3 456 616,74	-4 051 465,44	-1 022 453,45
Menojäännös tilikauden lopussa	223 572,80	14 791 227,27	7 357 050,90	1 679 024,62
Kertynyt poistoero tilikauden lopussa	0,00	0,00	0,00	97 447,20
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen	223 572,80	14 791 227,27	7 357 050,90	1 581 577,42

Pysyvien vastaavien ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot ja arvonalentumiset:

	1.1.2017–31.12.2017	1.1.2016–31.12.2016
Poistot aineettomista oikeuksista	77 360,46	77 909,32
Poistot liikearvosta	1 382 646,70	1 382 646,69
Poistot muista aineettomista hyödykkeistä	2 786 201,83	2 297 336,68
Poistot koneista ja kalustosta	508 564,95	423 579,65
Arvonalentumiset muista aineettomista hyödykkeistä	422 904,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	5 177 677,95	4 181 472,34

Saamiset konserniyrityksiltä:

	31.12.2017	31.12.2016
Pitkäaikaiset		
Konsernilainasaamiset	5 097 512,96	5 097 512,96
Lyhytaikaiset		
Konsernimyyntisaamiset	555 522,85	644 982,15
Muut konsernisaamiset	8 393 659,73	5 950 244,68
Konsernisiirtosaamiset	2 984 406,63	1 722 946,08
	11 933 589,21	8 318 172,91
Konserniyhtiösaamiset yhteensä	17 031 102,17	13 415 685,87

Siirtosaamiset

	31.12.2017	31.12.2016
Maksetut vuokravakuudet	69 653,61	69 653,61
Muut menoennakot	356 416,04	324 437,77
	426 069,65	394 091,38

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

	1.1.2017–31.12.2017	1.1.2016–31.12.2016
Oma pääoma		
Osakepääoma tilik.alussa	80 000,00	80 000,00
Muutos tilikaudella	0,00	0,00
Osakepääoma tilikauden lopussa	80 000,00	80 000,00
Sidottu oma pääoma yhteensä	80 000,00	80 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto tilikauden alussa	14 140 726,34	14 617 212,56
Palautus osakkeenomistajille	-1 361 389,20	-476 486,22
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto tilikaudenlopussa	12 779 337,14	14 140 726,34
 Voitto edellisiltä tilikausilta tilikauden alussa	-453 540,78	1 114 920,86
Edellisen tilikauden voitto	394 631,66	-1 568 461,64
Voitto edellisiltä tilikausilta tilikauden lopussa	-58 909,12	-453 540,78
 Tilikauden voitto/tappio	878 804,19	394 631,66
 Vapaa oma pääoma yhteensä	13 599 232,21	14 081 817,22
 Oma pääoma yhteensä	13 679 232,21	14 161 817,22

Laskelma jakokelpoisista varoista

	1.1.2017–31.12.2017	1.1.2016–31.12.2016
Edellisten tilikausien voitto tk:n alussa	-453 540,78	1 114 920,86
Tilikauden voitto/tappio	878 804,19	394 631,66
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	12 779 337,14	14 140 726,34
Edellisen tilikauden tulos	394 631,66	-1 568 461,64
Jakokelpoiset varat yhteensä	13 599 232,21	14 081 817,22

LAINAT RAHOITUSLAITOKSILTA

Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät velat

	31.12.2017	31.12.2016
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	0,00

Velat konserniyrityksille:

Lyhytaikaiset

	31.12.2017	31.12.2016
Ostovelat	867 501,44	579 357,21
Muut velat	8 768 620,80	6 350 272,33
	9 636 122,24	6 929 629,54

Siirtovelat

	31.12.2017	31.12.2016
Lomapalkkavelat	398 280,96	343 997,03
Lomapalkkojen sosiaalikulovelka	93 596,13	75 438,54
Korkovelat	128 589,12	152 234,99
Verosiirtovelat	568 191,83	382 592,97
Muut siirtovelat	336 477,14	130 913,16
	1 525 135,18	1 085 176,69

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Velat, joiden vakuudeksi on annettu yrityskiinnitys	31.12.2017	31.12.2016
Lainat rahoituslaitoksilta	22 500 000	22 500 000
Vakuudeksi annetut yrityskiinnitykset	31 600 000	31 600 000
Muut pantit ja yrityskiinnitykset		
Annetut pantit	2 868 337	2 868 337
Yrityskiinnitykset	31 600 000	31 600 000
Shekkitililimiittisopimukset	31.12.2017	31.12.2016
Myönnetyn limiitin kokonaismäärä	1 000 000	1 000 000
Käytössä	0	0
Osamaksusitoumukset	31.12.2017	31.12.2016
Osamaksuvelat yhteensä	365 561,37	517 480,13
Vakuutena olevan omaisuuden kirjanpitoarvo	542 470,60	763 020,79
Taseeseen sisältymättömät vuokravastuut	31.12.2017	31.12.2016
	11 355 085,27	12 519 004,39
Koronvaihtosopimukset	31.12.2017	31.12.2016
Käypä arvo	-168 334,45	-243 954,49
Kohde-etuuden arvo	14 528 856,00	15 503 568,00

Koronvaihtosopimus on tehty lainan suojaamiseksi korkojen muutoksilta. Koronvaihtosopimuksen juoksuaika vastaa lainan juoksuaikaa. Koronvaihtosopimuksella vaihdetaan suojattavan lainan vaihtuva korko kiinteään korkoon. Koronvaihtosopimuksen päättymispäivä on 30.9.2020. Sopimuksen ehtojen mukaan ennaikainen purkaminen on mahdollista aikaisintaan 5.1.2020, jolloin sopimuksen ennaikaisesta purkamisesta aiheutuvat vaikutukset kohdistuisivat vuodelle 2020. Tilinpäätöksessä on kirjattu kuluksi koronvaihtosopimuksen jaksotettu korko.

Rahoituskovenantit

Pohjola Pankki Oyj:n kanssa tehtyyn lainasopimukseen liittyy tavanomaiset nettovelan ja käyttökatteen suhteeseen sekä omavaraisuusasteeeseen perustuvat rahoituskovenantit. Yhtiö täyttää molemmat rahoitussopimukseen liittyvät kovenantit tilanteessa 31.12.2017.

Liitetiedot tilintarkastajan palkkioista

	1.1.2017–31.12.2017	1.1.2016–31.12.2016
Tilintarkastus	48 800,00	21 400,00
Tilintark.lain 1§:n 1 mom 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	0,00	2 200,00
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	156 675,00	26 305,00
	205 475,00	49 905,00

Liitetiedot lähipiiriliiketoimista

	1.1.2017–31.12.2017	1.1.2016–31.12.2016
Liiketoiminnan muut kulut	330 744,91	147 308,00

Lähipiirin kanssa toteutetut liiketoimet vastaavat ehdoiltaan riippumattomien osapuolien kanssa tehtäviä liiketoimia.

Liitetiedot henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä

Henkilökunnan lukumäärä	31.12.2017	31.12.2016
Yhtiön palveluksessa on ollut keskimäärin	59	56

Ylimmän johdon palkat ja palkkiot	1.1.2017–31.12.2017	1.1.2016–31.12.2016
Toimitusjohtaja	146 000,00	128 940,00
Hallitus	122 670,00	94 366,00

Johtoryhmän eläkevastuut on järjestetty lakisääteis in eläkevakuutuks in sekä lisäeläkejärjestelyllä, jonka mukaisesti Yhtiön hallitus päättää vuosittain lisäeläkevakuutukseen suoritettavien maksujen määrän. Vuonna 2017 ja 2016 lisäeläkemaksuja ei maksettu.

Omistukset muissa yrityksissä

Yhtiön yli viidesosan omistamat toisen yhtiön osakkeet 31.12.2017		
Yhtiön nimi	kotipaikka	osuus %
Talenom Taloushallinto Oy	Oulu	100 %
Talenom Talouspalvelu Oy	Kalajoki	100 %
Talenom Consulting Oy	Helsinki	100 %
Talenom Yritystil it Oy	Jyväskylä	100 %
Talenom Talousosastopalvelut Oy	Oulu	100 %
Talenom Konsultointipalvelut Oy	Oulu	100 %
Talenom Software Oy	Oulu	100 %
Talenom Balance Oy	Oulu	100 %

Muut osakeyhtiölain tarkoittamat liitetiedot

Yhtiön erilajiset osakkeet:	
osakelaji/sarja	lukumäärä
Osakkeet	6 812 046 joista yhtiön hallussa 5100 kpl

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Tilinpäätös ja toimintakertomus	Paperilla
Päiväkirja	sähköisenä pdf-tiedostona
Pääkirja	sähköisenä pdf-tiedostona
Myyntireskontra	sähköisenä pdf-tiedostona
Ostoreskontra	sähköisenä pdf-tiedostona
Palkkakirjanpito	sähköisenä pdf-tiedostona
Tase-erittelyt	sähköisenä pdf-tiedostona
Liitetietotositteet	sähköisenä pdf-tiedostona

	Tositelaji	säilytystapa
Pankkitositteet Danske Bank	7,8	sähköisenä pdf-tiedostona
Pankkitositteet Pohjola Pankki	5,6	sähköisenä pdf-tiedostona
Palkkatositteet	50	sähköisenä pdf-tiedostona
Luottokorttikuitit	10	sähköisenä pdf-tiedostona
Myyntitositteet	30,35,80	sähköisenä pdf-tiedostona
Ostotositteet	20,25,41,42	sähköisenä pdf-tiedostona
Konsernin sisäiset muistiot	60	sähköisenä pdf-tiedostona
Muistiotositteet	9	sähköisenä pdf-tiedostona
Jaksotustositteet	90	sähköisenä pdf-tiedostona
ALV-tositteet	99	sähköisenä pdf-tiedostona

Oulussa, helmikuun 7.päivänä 2018

Hallituksen ja toimitusjohtajan toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset:

Harri Tahkola Hallituksen puheenjohtaja	Seppo Laine Hallituksen jäsen	Taisto Riski Hallituksen jäsen

Olli Hyypä Hallituksen jäsen	Mikko Siuruainen Hallituksen jäsen	Jussi Paaso Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Oulussa, helmikuun 7. päivänä 2018

KPMG Oy Ab

Tapio Raappana, KHT

Tilintarkastuskertomus Talenom Oyj:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

LAUSUNTO

Olemme tilintarkastaneet Talenom Oyj:n (y-tunnus 2551454-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2017. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksis- ta, rahavirta-laskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto mer- kittävimmistä tilinpäätöksen laatimis-periaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kans- sa.

LAUSUNNON PERUSTELUT

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hy- vän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukai- sia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jot- ka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintar- kastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan ol- leet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. ar- tiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 11.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidens- siä.

OLENNAISUUS

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennai- suus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkin- taamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteeseen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vai- kutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laa- dullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka am- matillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkas- tuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausun- toa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisyyden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kan- nalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessaamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT		KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA	
Liikearvon arvostaminen (Konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet sekä konsernitilinpäätöksen liitetieto 16 ja emoyrityksen liitetiedot 2 ja 3)			
- Konsernitilinpäätökseen sisältyvän liike-arvon määrä on 18,4 miljoonaa euroa ja emoyhtiön tilinpäätökseen sisältyvän liikearvon määrä on 13,4 miljoonaa euroa. Liikearvon määrä on merkittävä suhteessa sekä konsernin että emoyhtiön omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen sisältyvästä liikearvosta ei kirjata poistoja vaan se testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään vuosittain. Emoyhtiön tilinpäätökseen kirjattu liikearvo poistetaan suunnitelman mukaisesti 15 vuoden tasapoistoina. - Kuten konsernitilinpäätöksen liitetiedoista selviää, liikearvo kohdistuu kokonaisuudessaan tilitoimistopalvelut-segmentille ja kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään käyttöarvoon perustuvalla menetelmällä, joka pohjautuu arvioituihin vastaisiin diskontattuihin rahavirtoihin. Arvonlennustestauksessa käytettävä menetelmä edellyttää johdon harkintaan perustuvia ratkaisuja ja lisäksi vastaisten rahavirtojen ennustamiseen liittyä epä-varmuutta. - Vastaisten rahavirtojen ennustamiseen liittyvistä epävarmuustekijöistä, johdon tekemiin oletuksiin liittyvästä harkinnasta sekä liikearvon merkittävästä tasearvosta johtuen, liikearvon arvostamisen on katsottu olevan tarkastuksen kannalta keskeinen seikka.		- Olemme suorittaneet muun muassa seuraavat tarkastustoimenpiteet: - Olemme arvioineet laskelmissa käytettyjä rahavirtaennusteita, käytetyn diskonttaus-koron asianmukaisuutta ja laskelmien teknistä oikeellisuutta. Olemme arvioineet kriittisesti ne perusteet ja johdon oletukset, joiden mukaan tulevien vuosien kassa-virtaennusteet on laadittu. Emoyhtiön osalta olemme arvioineet lisäksi käytetyn poistoajan asianmukaisuutta. - Olemme arvioineet konsernitilinpäätöksen liikearvoa ja arvonalentumistestausta koskevien liitetietojen asianmukaisuutta sekä emoyhtiön konserniliikearvoa koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.	

Aktivoitujen sopimuksista aiheutuvien menojen oikeellisuus ja arvostus (Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja liitetieto 6)

– Tilikauden aikana on aktivoitu yhteensä 3,2 miljoonaa euroa uusien asiakassopimusten saamisesta aiheutuvia lisämenoja sekä uusien sopimusten täyttämisestä aiheutuvia menoja. Sopimuksista aiheutuvat menot aktivoidaan konsernitaseeseen niiltä osin kuin ne täyttävät kyseisen tilinpäätös-standardin (IFRS15) edellytykset. Aktivoidut menot jaksotetaan kuluksi palveluiden luovuttamisen perusteella tasaisesti sopimuksien arvioidulle kestoajalle, joka johdon kokemuseräiseen arvioon perustuen on 10 vuotta. Aktivoiduilla sopimuksista aiheutuvilla menoilla on edellä mainittu huomioiden merkittävä vaikutus yhtiön käyttökatteeseen ja tämän vuoksi sen on katsottu olevan tarkastuksen kannalta keskeinen seikka.		– Olemme suorittaneet muun muassa seuraavat tarkastustoimenpiteet: – Olemme arvioineet aktivoitujen sopimuksista aiheutuvien menojen kirjaamiseen liittyvän prosessin toimivuutta ja testanneet prosessiin liittyviä kontroleja. Lisäksi olemme arvioineet tilikaudella aktivoitujen sopimuksista aiheutuvien menojen osalta tilinpäätösstandardin mukaisten aktivointiedellytysten täyttymistä sekä yhtiön sisäiseen laskentaan perustuvan ja uusista sopimuksista aiheutuvien lisämenojen aktivoinneissa käytettävän tunti-hinnan perusteita.	
– Tilikauden lopussa aktivoitujen sopimuk-sista aiheutuvista menoista kirjattujen omaisuuserien tasearvo oli 6,4 miljoonaa euroa eli 46 % suhteutettuna konsernin omaan pääomaan. Omaisuuserän tase-arvon arvonalentumista arvioidaan jokaisella raportointihetkellä vertaamalla kirjanpidossa jäljellä olevaa määrää odotettavissa olevaan palveluista saatavaan tuottoon, josta on vähennetty kyseisiin palveluihin liittyvät menot, joita ei vielä ole kirjattu kuluksi. Odotettavissa olevan tuottoon ja palveluihin liittyvien menojen arviointiin liittyy johdon harkintaa vaativia oletuksia ja tämän vuoksi omaisuuserän arvostuksen on katsottu olevan tarkastuksen kannalta keskeinen seikka.		– Olemme testanneet pistokokein sekä analyttisillä tarkastustoimenpiteillä sopimuksista aiheutuviin menoihin liittyvien aktivointikirjausten oikeellisuutta. – Aktivoidut ohjelmistokehitysmenot kirjataan kuluksi tasapoistoina 5 vuoden taloudelliseen vaikutusaikaan perustuen ja näin ollen aktivoiduilla menoilla on merkittävä vaikutus yhtiön käyttökatteeseen. Tällä perusteella aktivoitujen ohjelmistokehitysmenojen oikeellisuuden on katsottu olevan tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.	
		– Tilikauden lopussa aktivoitujen ohjelmistokehitysmenojen tasearvo konsernin taseessa oli 7,1 miljoonaa euroa eli 51 % suhteessa konsernin omaan pääomaan ja emoyhtiön taseessa 7,2 miljoonaa euroa eli 53 % suhteessa emoyhtiön omaan pääomaan. Yhtiö arvioi kerrytettävissä olevan rahamäärän ohjelmistokehitysmenoista kertyviksi arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvona. Arvio kertyvästä vastaisesta taloudellisesta hyödystä voi muuttua lyhyelläkin aikavälillä esimerkiksi teknisen kehityksen myötä.	
		– Olemme arvioineet konsernitilinpäätöksen sopimuksista aiheutuvia menoja koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.	

Ohjelmistojen kehittämismenojen oikeellisuus ja arvostus (Konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja konsernitilinpäätöksen liitetieto 16 sekä emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot 2 ja 3)

– Omien, räätelöityjen ja asiakkaiden tarpeet täyttävien ohjelmistojen kehittäminen on keskeinen osa Talenom-konsernin liiketoimintamallia. Ohjelmistoihin liittyvät kehittämismenot aktivoidaan konsernitaseeseen ja emoyhtiön taseeseen niiltä osin kuin ne täyttävät sovellettavan tilinpäätössääntelyn vaatimukset ja niistä arvioidaan kertyvän vastaista taloudellista hyötyä. Tilikauden aikana ohjelmistoihin liittyviä kehittämismenoja on aktivoitu konsernin ja emoyhtiön taseeseen 3,4 miljoonaa euroa.		– Olemme suorittaneet muun muassa seuraavat tarkastustoimenpiteet: – Olemme arvioineet ohjelmistokehitys-menojen aktivointien kirjaamiseen liittyvän prosessin toimivuutta ja sitä, olivatko tilikaudella aktivoidut ohjelmisto-kehitys-menot täyttäneet sovellettavan tilinpäätös-sääntelyn mukaiset aktivointiedellytykset.	
– Aktivoidut ohjelmistokehitysmenot kirjataan kuluksi tasapoistoina 5 vuoden taloudelliseen vaikutusaikaan perustuen ja näin ollen aktivoiduilla menoilla on merkittävä vaikutus yhtiön käyttökatteeseen. Tällä perusteella aktivoitujen ohjelmistokehitysmenojen oikeellisuuden on katsottu olevan tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.		– Olemme testanneet pistokokein sekä analyttisillä tarkastustoimenpiteillä ohjelmistojen kehittämismenoihin liittyvien aktivointikirjausten oikeellisuutta. – Arvioimme aktivoitujen ohjelmistokehitys-menojen arvostamisen asianmukaisuutta käymällä läpi merkittävimpiin projekteihin liittyviä rahavirtaennusteita sekä käytetyn diskonttauskoron asianmukaisuutta ja laskelmien teknistä oikeellisuutta.	
– Tilikauden lopussa aktivoitujen ohjelmistokehitysmenojen tasearvo konsernin taseessa oli 7,1 miljoonaa euroa eli 51 % suhteessa konsernin omaan pääomaan ja emoyhtiön taseessa 7,2 miljoonaa euroa eli 53 % suhteessa emoyhtiön omaan pääomaan. Yhtiö arvioi kerrytettävissä olevan rahamäärän ohjelmistokehitysmenoista kertyviksi arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvona. Arvio kertyvästä vastaisesta taloudellisesta hyödystä voi muuttua lyhyelläkin aikavälillä esimerkiksi teknisen kehityksen myötä.		– Olemme arvioineet konsernitilinpäätöksen ohjelmistokehitysmenoja koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.	

TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VELVOLLISUUDET

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSESSA

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärin-käytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukseemme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoiimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoiimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voidaan kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuissa tapauksissa niihin liittyvistä varoitimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 4.7.2013 alkaen yhtäjaksoisesti 5 vuotta. Talenom Oyj:stä tuli yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö 15.6.2017. Olemme toimineet yhtiön tilintarkastajana koko sen ajan, kun se on ollut yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastus-kertomustamme.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota. Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdes-sämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Oulussa 7. helmikuuta 2018
KPMG OY AB

Tapio Raappana
KHT